Tizenhetedik évfolyam. 34-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy negyedévre ..... 6 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy negyedévre ..... 8 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
8-hasábos petit sor egyszer 20 fil. minden következésénél 10 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-út 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Kedd, február 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Néppárt a trón körül.
A gyermekhalandóság terjesztése.
A baksai mandátum.
Nagy bűr vereség.
Lindner és a szászok.
Műemlékek egy budapesti templomban.
Lángban álló város.
Galgóczy táborszernagy dolgai.
Ferencz Ferdinánd kisérője.
A szegény tanulók bálja.
Egy szinésznő tragédiája.
Tárca: Hühü. Irta: Tömörkény István.
Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztelet. Irta: Hevesi Jenő.

Néppárt a trón körül.

Arad, február 10.

Nagy események előrevetett árnyéka az a hir, mely egyik fővárosi lap: a *Budapesti Hirlap* nyomán jutott nyilvánosságra tegnap, s mely rövid foglalatban arról szól, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös pétervári utjára magyar kisérőül *Zichy* János grófot, az országgyülési néppárt elnökét, szemelte ki magának, s csupán a kormány erélyes közbelépése akadályozta meg, hogy a nagyjelentőségü politikai kiránduláson egy idehaza népszerütlen politikai frakció kolomposa legyen oldaldisze annak a férfiunak, aki várományosa, két ország koronájának s örököse a legmagasabb hatalomnak, mely népek, nemzetek sorsát irányitja.

A szenzációs politikai kulisszatitkot hajlandók lettünk volna mi, s velünk együtt bizonyára nagyon sokan, valami kósza mende-mondának kvalifikálni, melyre a Bud. Tud. ráolvassa a következő napon a régi kaptafára készült hivatalos cáfolatot.

Nem igy történt.

A ma este érkezett fővárosi lapok, s ezek közül még azok is, melyeknek a kormánynyal való szeretkezésük köztudomásu, megerősitik *Zichy* János gróf kalandját, s az egész ügyben csak azt tartják kiemelendőnek, hogy az affér *indiskrécio* folytán került nyilvánosságra, s hogy elismerés illeti Széll Kálmán kormányát, mert a balesetet megakadályozta idejekorán.

A kormány erélyes föllépését méltányolni kivánjuk magunk is, és nem óhajtunk foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy ki felel érte, miszerint a *magyar* trónörökös most *magyar* kisérő nélkül parádézik Szent-Pétervárott? A parlamentben, ha jól sejtjük, elég nagy förgeteg lesz ebből, minek vesztegessük rá a puskaport mi. De ugy érezzük, mintha ez a kinos incidens alkalmat nyujtana más kommentárra is, lévén mindenekfelett méltó arra, hogy gondolkozóba ejtsen bizonyos köröket, melyek nemzetek és dinasztiák felett jövendőt mondani hivatottak, illetékesek.

Mert ebből a politikai botrányból élesen kisandit egy sajnálatos körülmény: *Magyarország jövendőbeli királya nem abban a liberális légkörben nevelkedett, mely évtizedek óta élteti a nemzet nagytöbbségét. Odavonzza őt a szive, ahol vásárra viszik a templomi szertartásokat, és hitvány politikai célokra meghamisitják a vallás szentségét.*

A néppárt ott bujkál már a trón körül és alattomos settenkedéséből Magyarország jövendőbeli királya emeli fel őt magához.

Gyerekember hiszi el, hogy ez a magas röptü skandalum indiskréció folytán került az utcára. *Korteshadjárata* ez egy pártnak, mely, hogy lefelé a népben nem tudott gyökeret verni magának, kisajátitotta a főhercegi udvarok asszonyait, s tanai mérgét ezek révén oltja be oda, a honnét kárhozat, viszály, pusztulás fakad nemcsak a nemzetre, de magára a dinasztiára is.

Politikai szektákat, melyek a külvárosok zugolyaiban toborozzák rongyos gunyáju hiveiket, erélyes rendszabályokkal szorit meg a kormány. Rendőrsereg csődül a nyomukban, ha nyakukba veszik az utcát, ha kurjantanak egyet-kettőt, amivel a légyben se tesznek kárt. *De szabadon üzérkednek ama galádlelkü sötét existenciák, melyek odalopják magukat a legmagasabb trón köré is, s politikai herce-hurcákba vonszolják azt a megszentelt helyet, melynek az adja meg egyik legtöbb nimbuszát, hogy fölötte áll pártoknak, politikai csete-pateknak.*

Jól jegyezze meg magának a magyar kormány a dátumot, amikor *erélyes közbelépésével* megtudta bolygatni a pétervári társas kirándulást.

Mert ki tudja, messze van-e még az idő, amikor egy jövendő *magyar király* ujabb vizitet tesz a Volga mentén, s az erélyes közbelépés, jöjjön bár egy egész nemzet részéről is, nem lesz elegendő ahhoz, hogy itthon marasztalja *Zichy* János grófot!

* * *

TÁRCA.

Hühü.

Irta: Tömörkény István.

Ami a kártyajátékot illeti, elég komoly kártyajáték a hühü, ami pedig a zsöllért illeti, elég szegény ember a tanyai zsöllér. Ő az a valódi „nincsetlen szögény embör“, aki ugy él a nagy darab földek és mezők között, hogy jóformán semmi sem az övé. Csodálatos ember a zsöllér, felesége és gyermekei is vannak letetősen. Éltetője a napszám, maga is, az asszony is dologra jár, ha van munka, mig télen át az ember robotot teljesit a lakásért a gazdájának. A zsöllér ugyanis ingyen lakik valamely tehetősebb ember tanyáján. A tanyákat nem épitik akkorára, hogy azokban külön kiadó lakás is legyen, hanem ez másként van. Ha valamely kisbirtokról elpusztul a tulajdonos, a földet megveszi egyik vagy másik gazdaember, aki ott a környéken lakik. Az öreg tanyáról intézi az uj földön is a gazdálkozást s az erre épitett tanya igy üresen maradt. De csakhamar jelentkezik bele lakónak a zsöllér, mert ez az ember, akinek semmi földje és háza nincsen, ott született kint a mezőkön s ott akar maradni. Jobb sorsa volna, ha a városszélére huzódik, mert ott többször kap munkát és a napszám is nagyobb, de hát ő ezt nem szándékolja, hanem odakünn marad az ingyen lakásban.

Ez azonban mégsem egészen ingyen, ha nem robotjai vannak. Igy a gazda földjeire felügyelettel tartozik lenni, a tanyát is rendben kell tartani, azonfölül télen át, mikor napszámba ugy sem járhat, a gazda hivására köteles megjelenni az öreg tanyában dologra. Tesznek még más kikötéseket helyenkint. Igy van hely, ha a gazda tanyáján bármi olyan ünnepség, lakodalom vagy gyászeset történik, hogy sok kocsi fordul meg a tanyán, a zsöllér köteles átjönni oda és a kocsik között rendet és tisztaságot tart. Ennek ellenében a gazda a földön való dologhoz napszámosnak első sorban a zsöllért és a feleségét tartozik fölfogadni rendes napszámba. A zsöllér tarthat két malacot is a kis tanya körül a mezőn, de csak pányván. Továbbá ha télen a gazda az öreg tanyába feleségestől dologra rendeli, gyermekeit is viszi s amig a dolog tart, mindnyájukat a gazda tartja élelemmel. Ez a berendezés nem nagy baj. Télen ugy sem kap napszámos munkát s megy szivesen a szegény zsöllér, mert arra a napra megtakaritja az eleséget.

Hosszu és unalmas napokból áll ilyentájban odakünn az élet. Csak téblábolnak az emberek. Némely rész a kemence körül ül naphosszat. Van, aki elővesz a fia toktollát és dirib-darab papirosokra, irkák hátuljára az ablak mellett történeteket szerkeszt és nem riad vissza attól sem, hogy verset készitsen. Ahol közel a tanya egymáshoz, átjárnak kártyázni a nagy havakban. Rettentő ócska a kártyájuk, uj talán sohasem volt. Pár esztendő óta játszanak velük, igy nem csoda, ha a szinek nem valami tiszták s a makk királyra rá is van irva bizonyosság okáért, hogy az a makk csikó. A király neve fölöttébb kimélendő és nem arra való, hogy a neve a kártya közt emlegettessék. A kártyakirályok neve ezért nem is ez, hanem csikó, azon lovak után, amelyeken rajtuk a kártya királyok ülnek. Jól meg van kopva a csikó is, meg valamennyi. Régen volt az, midőn alakjuk a tégla formáját mutatta, a szegleteik az asztal igénybevételével alkalmazott keverés közben észrevétlenül letöredeztek és idővel még kerek lesz minden lapja, mint a pogácsa.

Ezzel játszanak aztán egy furfangos játékot, amelynek különféle nevei vannak, egy neve a hühü. Alighanem egészen külön tanyai kitalálás az egész játék. Olyanforma letevős és fölszedős, mint a közismeretü „bornyu“. Csakhogy amig a bornyuban egy kártyával megy a letevés, a hühüben egyszerre öttel és ehez képest szélesbedik a játék furfangja. Ügyes játékosok között sokáig eltart, amig valamelyik győzedelmeskedik, s akkor aztán a nyertes az ur. Ez a mulatság sohasem megy pénzbe, mert ez csak olyan száraz, viz mellett való foglalatoskodás. Hanem a nyerő azért tökéletesen ur-

Mai számunk 14 oldal.

Lemondott képviselő. *Kiss* Ferenc szolnoki képviselő, kinek mandátuma ellen peticiót nyujtottak be a kuriához, ma lemondott a mandátumról. A kerület nyomban *Kiss* Ernő megyei jegyzőt jelölte, aki fia Kiss Ferencnek.

A gyermekhalandóság terjesztése

(Ami a vitából kimaradt.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10

A költségvetési vitától senki se várta, hogy a költségvetéssel tulságosan sokat törődjön. Az olyan költségvetés, amely nem kellemetlenkedik deficittel, föltétlenül megkivánja, hogy az elégedetlenség máshonnan szerezze a maga fegyvereit, ne magából a budgetből. Még a kimutatott kölyök-fölösleg és a bizonyosan előrelátott óriás fölösleg össze nem illése sem elégséges téma azoknak, akik költségvetésről esetleg költségvetési beszédet akarnának mondani. Nagyon érthető, hogy a budgetvita kiszélesedik a közállapot fejtegetésévé, és a mindenre kiterjeszkedésnek lesz alkalomszerzójévé.

Beszélnek tehát mindenről, ami az elméket foglalkoztatja, ami vágyakat kelt, törekvéseket táplál, elégedetlenséget szit. Mégis különös, hogy ebből a mindenből az ország egyik legfontosabb kérdése kimaradt, hogy a mindent panaszlók nem látják meg a közegészségügyi viszonyokat, hogy a közállapotok piktorai, amikor feketén festenek feketére, a halálozás rettenetes gazdálkodásának nem szentelnek egyetlen ecsetvonást sem.

Az egészségügy nem szakkérdés ott, ahol a nyavalya, a nyomoruság az egészségügyi adminisztráció fogyatékossága olyan rettenetesen pusztitja az állam legdrágább vagyonát, az embert. Ott, ahol a szakkérdés fejtegetésétől sohasem tartózkodtak azok, akiknek nem adatott meg a hozzáértés, érthetetlen a tartózkodás az olyan kérdéstől, amely széttépve a maga szakkereteit, nagy nemzeti kérdéssé lett. Ha van kérdés, amelynek fejtegetés nél még a frázis is jó szolgálatot tehet, ha van ügy, amely még a közhelyek öblös hangoztatására is rászorul, ugy egészségügyünk nyomorusága ilyen ügy. Igaz, hogy az egészségügyi állapotok fejtegetésére bőséges alkalom lesz, amikor majd legközelebb a közegészségügy államositásáról szóló javaslatot tárgyalják, de igaz az is, hogy a költségvetési vitában pedzett kérdések javarésze szintén olyan, hogy a fejtegetésükre majd bőven nyilik alkalom, amikor majd a napirendre kerülnek.

Abból a széles, hosszu, talán mélységre is törekvő vitából, amely a költségvetés körül folyik, nem volna szabad hiányoznia az egészségügyi bajok fölpanaszlásának, a rettenetes halálozás konstatálásának, s a gyermekhalandóság szégyenletes adataira rámutatásnak. Minden nap, amely a képviselőházban mindenféle dolog hánytorgatását látja, de ennek a nagy állami, nemzeti ügynek fejtegetését hiába lesi, elveszett nap.

Az egészségügy hitványságáról mindennap kesereghetne az a ház, amely még egy fiókdikciót sem szentel neki. Ez a mindennapi emlegetést a lelkiismeret megnyilvánulása volna. A rossz lelkiismereté, amelyet vétkes mulasztások terhelnek.

A magyar publicisztika nagyrészének nincs rá oka, hogy e dologban lelkiismereti furdalást érezzen. Nekünk ez a kérdés állandó témánk. Kölönösen nekünk nem vetheti szemünkre senki, hogy apró és nagy szenzációk kedvéért valamikor is elhanyagoltuk ennek a kérdésnek feszegetését. Érezzük a viszonyok szégyenletes voltát, és láttuk mindig az állam nagy kötelességeit. Nekünk azok a statisztikai adatok nemcsak érdekes számok voltak, hanem beszédes, szomoruan beszédes figyelmeztetések is. Ezekből az adatokból a nemzeti politika követelményeit hallottuk kiszólani. Azét a politikáét, amelynek a népszerü kérdéseken tul egész sor nagy föladata, kötelessége van. Talán egy sem nagyobb köztük, mint a halálozás ellen való küzdelem.

Megint elénk kerülnek ilyen adatok. Csak azokat vesszük ki ezuttal közülök, amelyek a *gyermekhalandóságra* vonatkoznak. Mulasztásaink legszomorubb fejezetére. Azt olvassuk, hogy az 1901-ik esztendőben a halálesetek 48·60 százaléga hét éven aluli gyermekeké volt. 488 230 elhalt magyar közül 237.298 volt a gyermek. Rettenetes arányszám. Már pedig minden rettenetessége mellett a viszonyoknak valamelyes javulásáról ad hirt. Annak a 48·60 százaléknak még örülnünk kell, mert a megelőző évben az arány 50·40 százalékot tett ki.

Micsoda szomoruak a viszonyok, amikor az, hogy az amugy is nagy halálozás 48·60 százaléka gyermekhalált jelent, még megelégedést is kelthet. Amiért az a 48·60 százalék már *csak* 48·60 százalék! Tudják-e mindent fölpanaszló politikusaink, hogy ez a százalékszám mit jelent? A szociális viszonyoknak milyen sujtó kritikáját, a megélhetésnek micsoda szomoru képét, a kulturának micsoda alacsony szinvonalát, a közigazgatásnak mekkora tehetetlenségét, a kötelességtudásnak milyen fogyalékosságát? Ha tudnák, a nagy panasz és vádhangversenyben meg is szólaltatnák azoknak a számoknak tanuságai is. Vádképpen minden és mindenki ellen, akinek cselekednie kellett volna és csak töprenkedett, vagy még azt sem tette.

TÁVIRATOK.

A trónörökös Pétervárott.

Pétervár, február 10. *Ferenc Ferdinánd* főherceg tegnap délután 2 órakor Pétervár városának küldöttségét fogadta, a melynek nevében *Kleigels* kapitány orosz szokás szerint sót és kenyeret adott át a főhercegnek. Azután a főherceg *Lamsdorff* gróf külügyminisztert fogadta.

Népgyülés Chamberlain mellett.

Fokváros, február 10. Fokváros polgársága tegnap este tartotta meg előre hirdetett tiltakozó gyülését. A gyülésen a polgármester elnökölt. A nagy számmal megjelent polgárság élénk tetszésnyilvánitások között elfogadta *Graham* gyarmattitkárnak *Schermbrucker* parlamenti tag által is pártolt határozati javaslatát, amelyben tiltakozik az angol csapatok ellen Európában hangoztatott vádak ellen és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezek a csapatok fenntartották a brit hadsereg legjobb tradicióit. Elfogadtak továbbá egy határozati javaslatot, a melyben a gyülés helyesli *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter politikáját és a délafrikai hadviselés módját.

A baksai mandátum.

(Peticio a Kurián.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, február 10.

Baksa kerületben 1901. október 17—18-án pótválasztás volt *Darányi* Ferenc dr. néppárti és *Berger* Ignác dr. szabadelvüpárti jelöltek között. A választási harcból 100 szótöbbséggel az előbbi került ki győztesen. Berger dr. választói nevében Baka Boldizsár és társai peticióval támadták meg Darányi mandátumát, terrorizmus, izgatás, etetés-itatás és vesztegetés miatt kérvén annak érvénytelenitését.

A kir. Kuria I. választási tanácsa, *Paiss* Andor elnöklésével ma tárgyalta a peticiót. A támadók meghatalmazottja *Friedmann* Bernát dr. ügyvéd volt, a kérvényezőket *Buchberger* József fővárosi mérnök képviselte. A választást maga Darányi Ferenc, a megválasztott képviselő védte, miután elnök a törvényre hivatkozva, meghatalmazottjától Zsolnay Gyula dr. pécsi ügyvédtől megtagadta a szólás jogát.

A választást védő képviselő alaki kifogásokat emelt a kervény ellen, nevezetesen, hogy az elkésetten nyujtatott be, hogy a kérvény vagylagos, hogy a kérvényezők nem tudták

---

rá vált a vesztes fölött, mert most már ahoz van joga, hogy parancsokat adjon a vesztesnek. A pénzben játszott kártya után származó adósságoknak nem erősebbek a törvényei, mint amilyen a hühünek van a tanyák között. Azt a parancsot követni, amit a nyertes mondott, kötelesség. Ellenkezni nem lehet. Hire mehetne s mit szólnának hozzá az emberek?

. . . Megy át az üzenettel a béresgyerek Fekete Sós Mihály tanyájáról a zsöllérhez. Nagy havakat lépdel odáig, mert rövid utat választott, küldetése sürgős lévén. Beköszön Szekeres Pálhoz, ki is ül bent a szobában és uj nyelet farag az ócska baltának.

— Jó napot adjon Isten!

— Adjon Isten. No, elgyüttél?

— El ám, — mondja a gyermek. — Azt üzente a gazda, hogy gyüjjön kend elő.

— Elő? — kérdezi Szekeres Pál. — Tán valami dolog van? Tán disznótorra készültök?

— Nem a'! — mondja a gyermek megint. — Csak az mondta, gyüjjön kend elő.

Szekeres ujból fakgatózik:

— Hát mit csinál a gazda?

— Sömmit, — felel a fiu. — Ül a szobában a melegön.

— Té mög, — neveti Szekeres, — künn vagy a jószágnál a hidegön, ugy-e?

— Ugy ám, — szól amaz a szürből komolyan. — Künn.

— Jaj, fiam, — sóhajt a zsöllér. — mind igy kezdtük, majd ülsz még te is a szobába igy, ahogy én e.

Nem sok vigasztalás, a gyerek nem is felel rá, leginkább azért, mert nem tudja, hogy mit. Fölkészül Szekeres, mi annyiból áll, hogy a dohányzacskót a zsebbe teszi, mert minden egyéb gunyája rajta van. Amint a hideg növekszik, ugy szokta egyik mellényét a másik fölé szedni a szegénység s még asszonykendőt is kötnek fölé, melledző gyanánt. Szól Szekeres az asszonynak, hogy elmegy, mert hivatja a gazda s azzal azután csakugyan utnak is erednek. Szekeres megy elül, ő vágja a hóban a nyomot s azokra lépked a gyerek.

— Mi dolog lőhet hát a gazdánál? — kérdezi a zsöllér.

— Én nem tudom, — mondja a gyerek. — Nem tudok én most sömmi dógot.

Tünődve lépdel szekeres, s hogy az öreg tanyába érnek, benyit a gazdához. Már csak ugy alázattal, mint zsöllérhez illik.

— Adjon Isten, — mondja. — Elgyüttem, de nem tudja mögmondani a gyerök, hogy mi dolog vóna.

Fekete Sós Mihály szól az asztal mellől, mint gazdal:

— Azért hivattalak, hogy gyere kártyázni, mert én már nem tudok mit csinálni ma gamba.

A zsöllér is gondol valamit magába, de olyfajta gondolat ez, hogy elmondani nem lehet. Hát: hogy nini, hát ehun e. Szolgaságának a tudata a fejébe vágódik, lám, aki gazda, még a maga mulatságára is igy rendeli ki a zsöllért. Szólni azonban ellene nem lehet, a kártyázás a meleg szobában mégis csak jobb, mintha szőlővenyigét apróztatna vele a fagyon Szekeres az asztalhoz ül és keveri a kártyát, ki is osztja és megkezdődik a tudósjáték, a hühü. Lassan és meggondolva dolgoznak. Hol Szekeres vétet föl a gazdával egy-egy csomót, hol megforditva. Komoly munka ez. A gazda felesége is bejön, de nem nagyon mozog, „hakkal" (halkkal) van, mert nem kell háborgatni a kártyázók eszét a számitásokban. Fekete Sós Mihály, ha amazt befonta és Szekeres szedegetésre kényszerül, nagyot nevet. Ha Szekeres amazt megfogja, semmit sem szól, nem is illendő zsöllértől az ilyesmi. Az esze azonban keményen fogja a játékot és csataterve ellen amaz hiába dolgozik. Egyre szaporodik a kártya Sós kezében, már tartani sem birja valamennyit, hanem némely részét maga elé teszi. És nem is nevet, ellenben apránkint elfutja az arcát a mérgelődés piros haragja. Hát töretik, már látja, hogy töretik. A ménkü ebbe a zsöllérbe, ugyan hogy nem tud — — oh uram Isten.

Szekeres Pál leteszi a kezéből az utolsó kártyát Fekete Sós Mihály elé és azt mondja:

— Hühü.

Ránéz a gazda, de nem tehet semmit, mi-

mit irtak alá, és hogy a megkivánt 3000 korona biztositékot nem a kérvényezők tették le.

Friedmann dr. tagadja a kifogások jogosult voltát és hivatkozva a törvényre, azok elutasitását kéri. A Kuria ez értelemben határozott, az alaki kifogásokat elutasitotta.

Ezután Friedmann Bernát dr. előadta a kérvény tartalmát. Felhozta, hogy e választásnál a templom, a szószék szolgáltak kortescélokat. A kerület összes plébánosai és káplánjai éjjel-nappal járták a falukat, felekezeti gyülöletet csepegtetve heteken át a nép szivébe. A szószékről ilyen beszédek hangzottak:

— A ki jó katholikus, az nem szavazhat másra, mint csak a néppárti jelöltre, mert ha mégis azt tenné, hitét tagadja meg és nem fog a másvilágon üdvözöini.

Más kerületekből, sőt Horvátországból sereglettek papok a kerületbe és különösen az asszonynépet fanatizálták, hogy veszélyben a katholikus vallás! Az asszonyok férjeikre hatottak; maga Darányi izgató beszédekkel tüzelte a népet. Ezen izgatások folytán több helyen tettleges bántalmazásnak voltak kitéve a szabadelvü választók. A megfélemlitések következtében a választók átpártoltak a néppárthoz, vagy nem merték a szavazatukat leadni. A többek között Sándor János csesztregi plébános kijelentette, hogy a ki Bergerre szavaz, azt, vagy hozzátartozóját nem fogja egyházilag eltemetni.

Számos esetet sorol fel a vallásellenes izgatásra, etetés-itatásra, vesztegetésre. 284 szavazatot kér érvényteleniteni, illetőleg átszámitani Berger dr, számára és igy őt mondani ki megválasztott orsz. képviselőnek. Ennek nem teljesithetése esetén kéri a választás érvénytelenitését.

Nagy búr vereség.

(Marhacsorda a búrok szolgálatában.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10

A délafrikai csatatérről időről-időra még mindig érkeznek érdekesebb hirek, s ezek legtöbbje a kitünő bur vezérek remek hadi furfangjáról számol be. Soha háboruban annyi leleményességet hadvezérek még ki nem fejtettek, mint ezt a bur vezérek teszik.

Most *Dewet* bur vezérről érkezik ismét egy ügyes hadicsel hire s bár a hir ezuttal a burok veszteségéről is beszámol, mégis csodálatot érdemel Dewet vezér azért a tettéért, hogy egy rettenetesen körülzárt területről többedmagával ki tudott törni.

Az angolok összes seregei mintegy 200 főnyi bur csapatot egy természetes határokkal körülzárt területen szinte rabságba ejtettek. Dewet a burokat apróbb csapatokba osztotta s ő egy kis sereggel s egy nagy marhacsordával hátra maradt. A burok menekülését egy nagy drótkerités is akadályozta, melyen tul az angol sereg állott. Ha a drótkerités nem lett volna, az aránylag gyönge angol seregen keresztültörhette volna magát.

Ekkor egy eszméje támadt Dewetnek és a hatalmas marhacsordát ***neki hajtotta a keritésnek***, mely az erős támadásra keresztül szakadt.

Az igy támadt résen aztán később keresztültört embereivel Dewet.

Erről a harctéri jelenetről a következő tudósitás számol be:

Wolpehvekhői, Oranjéből táviratozzák, hogy Lybenbergtől és a Wilge folyótól keletre végzett több napi hadmüveletek után az összes angol csapatok 7-ére virradó éjjel különböző irányokból kiindulva összefüggő vonalat alakitottak Kafirkopig. Az egész vonal 7-én hajnalban előnyomult nyugat felé és megszállotta a heilbronn-frankforti és a doornkloof-kronstadt-lindleyi őrházvonalakat. Az egész vonalon éjjel elsáncolt előőrsök állottak 50 yardnyira egymástól. A többi angol hadoszlop az arcvonalon operált, hogy megakadályozza a burok átkelését az őrházvonalokon. Ezek az oszlopok másnap előnyomultak a vasuti őrházvonal felé, a melyet időközben megerősitettek, hogy a burok keresztül ne törhessenek rajta. Február 6-án *Dewet* ezen a bekerető vonalon belül volt és megparancsolta embereinek, hogy kis csapatokra oszoljanak. Ő maga kevés emberrel és egy marhacsordával előnyomult a kronstadt-lindleyi vonal felé és az éjszaka sötétjében a marhákat a drótkeritések felé hajtotta, ugy, hogy az állatok áttörték a keritést. Dewett három embert, 25 lovat és sok marhát vesziteft. Rákövetkező éjjel más bur csapatok ismételten próbáltak keresztültörni. Az egyik csapat 20 halottat hagyott a csatatéren. Heilbronn közelében állitólag 283 halott, sebesült és fogoly volt a veszteségük, mikor keresztül akartak törni. Az angolok vesztesége 10 halott volt.

Egy későbbi távirat már azt jelenti, hogy *Dewet* keresztültört a Heilbrontól Lindleyig menő őrvonalon. Az angol csapatok megtisztitják a kerületet az egyes szétvert bur csapatoktól. *Kitchener* maga is megnézte az események szinhelyét. Az ellenség most néhány száz főnyi sereggel Heilbrontól északkeletre a Val folyó közelében áll. A mostani események szinhelyéről azt jelenti a *Standard*, hogy a szóban forgó terület 100 mérföld hosszu és 70 mértföld széles. Az ezen a területen lévő burok száma 2000 ember volt.

Lindner és a szászok.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10

A magyar lapok a *Lindner* Gusztáv volt kelozsvári egyetemi közjogi tanár parlamenti beszéde felett körülbelől napirendre tértek már. Különösen ama tulnyomó része a magyar sajtónak, a mely Lindner második magyarázó felszólalását jóhiszemüleg a vaskos hiba, vagy szeliden tévedés helyreigazitásának tekintette. Egy-két lap kivételével mindenik visszaszivásnak mondotta a második beszédet. Nos, hogy milyen alaposan tévedtek e lapok, arról itt szenzációs részleteket sorolhatunk fel.

Ha mi napirendre térnnék a történtek felett, ugyan nagy szivességet tennénk szász testvéreinknek. Boldogan dörzsölnék kezüket: „Ime, a jámbor együgyüek szemét kitörültük ravasz fogással, de hiszen tuljártunk az eszükön!“

Ez az eset azonban ujabb alkotmányos éra óta talán a legvilágosabb. Legvaskosabb bizonyitéka annak, hogy a szászok között valóban nyilt ellenségeink vannak, a kik titokban energikusabban, nyiltan furfangosan állanak szembe velünk.

Ime, az a hangos rivalgás, hogy Lindner visszaszitt mindent, nem volt egyéb üres képzelődésnél. Maguk a szászok, a képviselők tiltakoznak ez ellen a legélénkebben.

— Semmi visszaszivás! Lindner megmondta, amit mondott! Együtt érzünk vele és együtt tartunk vele.

Ezt mondják és mondanak egyebet is. E sorok irójának alkalma volt megismerni az ő véleményüket s ez a következőkben összpontosul:

„Lindner elismerte a magyarok fölényét, mert hiszen ezt letagadni nem is lehet, de hogy ebbe a fölénybe mi belenyugodnánk arról szó sincs. Lindner, mint közjogi tanár, nagyon jól ismeri az alkotmányt, a melybe azonban beletartozik az 1868. évi nemzetiségi törvény is, a mely egyenlő jogokat ad nekünk a magyarokkal, de ezt be nem tartják. A szász nyelv tekintetében egyenlő jogaink vannak a magyar nyelvvel, még ha ezt hivatalos nyelvnek el is ismerjük. ***Általán, de nem ismerjük el lenni közöttünk, a hol az intelligencia egy részének kivételével a magyar nyelvet nem ismerik s a nép maga szász nyelvében is. Arról pedig, hogy Lindner valamit visszaszitt volna, szó sincs! Semmit sem szivott vissza!!***

Ez a szászok véleménye! Már most, ha ebben netalán valaki kételkednék, vegye elő a *„Kronstädter Zeitung“* fehruár 4-iki és 5-iki számait. És jólesz, ha minden politikus és publicista elővesszi. Hadd okuljunk belőlük.

Erről a Brassóban megjelent zöldszász ujságról tudnunk kell, hogy hemzseg a magyarság elleni gyülölettől. Minden sora leplezett, vagy nyilt lázadás a magyar államesze és a magyar államegység ellen. Vakmerő és galádul kihivó magatartását, amely az arcába kell, hogy kergesse a vért minden magyar embernek, semmisem bizonyitja inkább, mint az, hogy budapesti cikkeit, táviratait *„Ofen“*-ből *„Ofenpest“*-ből keltezi. Ime, a mit a székes főváros következetes, erélyes eljárásával Bécscsel és Ausztriával szemben, érvényre tudott juttatni, arra nem vagyunk képesek itt benn az országban.

Budapest tehát Ofenpest nekik ma is, de hagyjuk ezt máskorra.

---

után tökéletesen a sarokba van állitva. A kártyát leteszi. Szekeres Pál szól:

— Mönnyék kend féllábon a sarokig, mög vissza.

Ez nem kellemes munka, de nem lehet ellenkezni itten. Már ahogy bir, eltáncol a sarokig Fekete Sos s vissza is jön hasonló módon, közben majd felbukik, mert nincsen szokva efajta mesterséghez.

— No. — szól. — Ez megvan.

Ujból szól Szekeres:

— Mönnyék kend négykézláb az ajtóig.

— Én? — hördül fel Fekete Sós Mihály.

— Kend, — mondja szeliden a zsöllér.

Nincs mit tagadni rajta, hogy nyög egyet a gazda, mig négykézlábra bir állni s még az asszonya is szája elé tartja kötőjét, mikor a haladást látja az ajtó felé. Biz éppen csakhogy el birt odáig jutni s már fölállása közben is az ajtó kilincséhez folyamodik. Testében a vér minduntalan kavarog. Rekedten szól:

— Kettő.

Azt mondja ismét Szekeres Pál:

— Vessék kend három bukfencöt.

Ugy néz rá fekete Sós, mintha nem értené.

— En? — fakad ki haraggal. — En? Bukfencet hányjak? Hát komédiás vagyok én? Ki meri azt ön nékem parancsolni?

Es az asztalra üt az öklével, hogy táncnak indul a vizes kancsó.

— Ki az, aki ezt neköm rendöletbe adni meri?

A foltos kabátból felel e kérdésre Szekeres Pál:

— A hühü.

A hühü! A hühü nagy ur. Ez itt már becsület dolga, tisztesség dolga. Es a munkába Fekete Sós Mihály belefog. Megvet egy bukfencet s azután térden álltából Szekes Pálra tekint.

— Egy, — szól ez.

Veti a másikat. Verejtékcsöppek vannak már a fején és amint tarkóján keresztül fordulna, az oldalát az ágy sarkába meg is üti. Tökéletesen elmérgesedve hirtelen fölugrik és remegő kézzel összszekapkodván a kártyát, a zsöllér elébe vágja az asztalra:

— Nem kártyázok veled többet! Eregy innét haza!

Szekeres Pál zsöllér szótalan alázattal elkiindul a szobából. Szava nincsen neki, a dühös gazdával szemközt nem is lehet. Csak mikor a tanyából kiér, akkor mosolyog. Függő sorsában, igy haladván hazfelé, mire gondol? Nem tudni, gondolatait a néma tájnak mondja el és az nem felel semmit, hideg világjával ez időtájt oly igen nagyon hallgatag. A gondolatok bent vannak a koponya mögött; kivülről nézve Szekeres Pál csak egy rongyos pusztai ember, aki halad az olvadó havon.

A két idézett lapszám vezércikkei Lindner esetéről szólnak. A magyar lapvélemények idézésén és agyafurt polemián kivül kimondja mindazt, a mit fennebb irtunk, nyiltan minden leplezés nélkül, csakhogy vakmerőbben és szemérmetlenebbül, mint a szász képviselők. A cikkek, a melyek különben alighanem zöldszász képviselőtől származnak, nem szólanak nemzetiségi törvényről, hanem Lindner első beszédének *„igazát“* vitatják.

Azt mondja első sorban: Lindnertől azt követelték, hogy bocsánatot kérjen, ezt nem tette. És hogy rektifikációba becsátkozott, azzal csak *különös szivességet* tett Lindner, de *„semmit nem revokált*, mint a hogy igaza is van egyik fővárosi lapnak!“ *Csak a magyarok vesérszerepét ismerte* el, *egyebet nem!*

Egyelőre elég ennyi! Még visszatérünk a szászok magatartására.

Addig is „sapienti sat.!“

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 11. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban. — Álarcosbál a Fehér Keresztben.

Február 15. Buday Ida tánctanitónő növendékeinek próbabálja (Fehér Kereszt.)

Február 22. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdij-egylete aradi flókjának táncmulatsága (Pécskai-ut 1.)

Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.

Március 2. A Fehér Kereszt-egylet estélye (Fehér Kereszt.)

Március 15. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

(=) **Táncpróba**. Rendkivül sikerült táncpróbát tartottak a magán tanitónő-képző növendékek ma este a polg. iskola helyiségében. A kis testület vezetője s védnöke, *Simon* Karolin igazgatónő mindent megtett, hogy növendékei fáradságaik jutalmaul a szónak igazi értelmében jól mulassanak. A kedves társaság a rokonok és ismerősökkel együtt fényes társasággá bővült, ugy, hogy a táncestély a farsang egyik legszebb és legsikerültebb mulatságává fejlődött. A mamák vállalkoztak az asztalok ellátására, és a rendezésben való segédkezésre. A mulatság a régi világ kedélyes batyubáljaira emlékeztetett és a dusan rakott asztalok a szakács-müvészet remekeivel kinálkoztak. A legérdekesebbek azonban az egybevágó és sikerült táncok voltak, melyek élénken tanuskodtak a tánctanitónő, *Szathmáry* Etelka urhölgy buzgalma és szaktudásáról. A felejthetetlenül kedves mulatság hajnalig eltartott. Jelen voltak:

Leányok: Boros növérek, Boros Anna és Margit, Czahn Mari, Hadfy Elza, Kugler Lala, Kabdebo Jozefin, Skrainka Emmi, Szathmáry Manyi, Szathmáry Ilonka, Sarlot Margit és Fanny, Simon Mili, Széll Ilonka, Steinitzer Jenny, Török Vilma és Aranka.

Asszonyok: özv. Antalffy Endréné, özv. Boros Beniné, Boross Vidáné, Hajek Rezsőné, Hegedüs Lászlóné, dr. Kabdebo Jánosné, Kugler Istvánné, Petrovits Arzénné, Ruzsics Rezsőné, Szalay Károlyné, Szathmáry Jánosné, Skrainka Lajosné, Sarlot Domokosné, Széll Ernőné, Török Lajosné.

(=) **Vasutasok mulatsága**. Az A. cs. egyesült vasutak főmühely-személyzetének egy része február hó 8 án tartotta a „Lippai Sörcsarnokban“ világpostával egybekötött zártkörü farsangi táncvigalmát, melynek tiszta jövedelme az ingyen kenyér alapra fog fordittatni. Az ott megjelent hölgyek névsorát következőkben adjuk:

Leányok: Vukovretz Mariska, Höffler Ninuska, Munkácsy Juliska, Kölcsey Elvira, Jakabfy Elza, Tautner Mancika, Pejó Mariska, Argyelán Zsófia, Szabó Jolánka, Strigán Mária, Reichman Teréz, Katona Mariska, Opreán Katica, Szikora Anus, Juz Jozefa, Malinger Anuska, Rónay Margit, Aday Emilia, Mayerik Mariska, Grétz Rózsika, Székely Iluska, Potenz Margit, Szilágyi Matild, Nyári Tonika.

Asszonyok: Szedeny Antalné, Khin Ignátzné, Herskovits Lajosné, Munkácsiné, Tautner Ferencné, Katona Lajosné, Opreán Demetor, Kiss Ferencné, özv. Adayné, Szikora Pálné, Schleiferné, Ignetzné stb.

(=) **A fodrászok táncestélye**. Az aradi fodrász ifjuság vasárnap este pikniket rendezett a Millenium vendéglő különtermében. A táncestélyen jelen voltak:

Asszonyok: Böszörményi Andrásné, Lőrinc Adámné, özv. Shorné, Böhm Samuné, Satelesz Antalné, Ehling Henrikné (Gáj,) özv. Schneider Jánosné, Komlódi Antalné, Heim Andrásné, Avramovné, özv. Mártin Péterné, Kiss Kálmánné, özv. Bosánszky Andrásné, Tóth Józsefné, Karbu Péterné, Szvatki Károlyné, Oszterman Antalné, Hemmert Miklósné (Kután), Ösztomba Tamásné, Schelb Pálné, (Uj Arad,) Reinhart Antalné.

Leányok: Osztermann Erzsike, Szlatki Janka, Kiss Juliska, Szathmrey Fidola, Pöhm Margitka, Satelesz Gizike, Bukay Juliska, Fakelman Annuska, Zsebrok Nina, Martin nővérek, Heim Teréz, Kiss Erzsike, Adamuc Zsófi, Pésztor Agnes, Bozsánszky Margit, Tóth Margitka, Tonpán Ilona, Kocs Piroska, Adusz Juliska.

(=) **Asztalossegédek táncestélye.** Tegnap este a Kass-féle sörcsarnokban kitünően sikerült táncestélyt rendezett az asztalos segédek társasköre. Szüneteket a Sebesy Ferenc féle munkás dalkör énekszámai töltötték be. Az első négyest mintegy 140 pár táncolta. Jelen volt hölgyek:

Asszonyok: Brunner Károlyné, özv. Helvayné, Tolmicser Károlyné, Kovács Ödönné, Kercsuk Gézáné, Motz Péterné, Matich Andrásné, Kenderessy Ferencné, Mészáros Jánosné, Megyesi Péterné, Nagy Jánosné, Orth Lajosné, Pogonyi Sándorné, Podhof Ferencné, Rónay Lázárné, Stertz Adámné, Schlerfei Sándorné, Seic Miklósné, Stéger Istváné, Klár Ferencné, Vondiak Arpádné, Weichselbrunn Antalné, Bercné, Dávidházyné, Megyeriné, Mercné, Puskásné, Veszelyné, Schöpf Józsefné, Schór Béláné.

Leányok: Burghardt Etelka, Bosnyák Emma, Bogdán Julia, Bogdán Paula, Róth Jozefa, Csernyánszky Róza, Ccizmás Ilona, Darabos Irénke, Ekkert Róza, Fehér Mariska, Bergesz nővérek, Hübner Mariska, Iwana Gizella, Jordan Mariska, Kaubert Erzsike, Kucen Liza, Kelemen Róza, Kohlmann Katica, Krohn Franciska, Kolleth Rozália, Mutz Anna, Mészáros Etelka, Neglis nővérek, Mally Mariska, Pogonyi Mariska, Bethof Mariska, Barth Krisztina, Pálfy Erzsike, Recsky Katalin, Réthy Ilona, Rónay Ilona, Piszkohi Flóra, Pilán Mariska, Slifer Cecilia, Szányi Anna, Szigethy Mariska, Stréger Stefike és Mariska, Sebessy Margit, Seifert nővérek, Wohlman Emilia, Weichselbaum Antonia, Deutsch Ilonka, Dudás Rozika, Föller Emma és Róza, Kovargecz Teréz, Mihalik Teréz, Mercz nővérek, Madary Mariska, Szabó Mariska, Szőke Mariska, Vágó Róza.

(=) **Az uj-szent-annai**. Társas kör február hó 9-án Zimmermann István vendéglős termében, Gyurkovics András aradi cigányzenekara közremüködés mellett zártkörü táncvigalmat rendezett. Jelen voltak:

Asszonyok: Eberlein Józsefné, Frank Viktorné, ifj. Gantner Károlyné, Gantner Williné, Hacker Jakabné, Horn Rudolfné, Martics Gyuláné, Mandl Józsefné. Mandl Béláné, Rauchbauer Nándorné, Scheier K. M-né, idósb. Scheier Károlyné, Scheier Viktória, Stieger Ferencné, Ungár Gizella (Arad) ifj. Werner Adolfné, özv. Wolf Jánosné, Zimmermann Károlyné stb.

Leányok: Blum Irén (Arad), Gantner Teréz, Hacker Eszti, Hönigesz Valeria, Martics Lujza, Scheier Paula, Stieger Mariska, Zimmermann Lencsi stb.

(=) **A megyebál beszámolója**. Az 1902. év január hó 11-én tartott jótékonycélu „megyebál“ alkalmából befolyt 2828 kor. Kiadás 1551 kor., 15 fillér. Maradvány 1276 kor., 85 fillér. Felülfizetni szivesek voltak: Dr. Kell Lipót, Keller Izsó, Dr. Keresztes Gyula, Neumann Dániel, I. magy. áll. bizt. társaság, Seidner Bernát, Réthy Lipót, Br. Bohus Zsigmond és Urbán Iván 20—20 korona. Dr. Báczkay Béla, Báró Bánhidy Antal 16—16 korona. Hercig százados 12 korona Nagy Sándor, Heinrich Sándor, Seidner Samu, Ring Géza özv. Bodroghyné, özv. Andrényi Károlyné, Cárán Márton és Vásárhelyi Béla 10—10 korona. Schäffer Henrik, Dr. Kertész Miksa, Institoris Kálmán, Faix István, Dr. Halmos Oszkár, L. V. Fejér Gyula, Lacay Gyula és Kneffel Lajos 6—6 korona, Habereger György 5 korona. Dániel László, Dr. Jelinek Henrik, Dr. Willányi Izidor, Dr. Tolnay János Jakabffy Andor 4—4 korona, Faschó Moiss Géza és Gábor András 3 korona. Kosztka Emil és N. N. 2—2 korona és Novák Aurél 1 korona. A felülfizetésekért hálás köszönetét fejezi ki a rendezőség.

(=) **Álarcos bálat** rendez a „Fehér Kereszt“ nagy termében farsang utolsó napján husnagyó kedden *Tamás* táncmester. Nagyban készülődnek az efajta mulátságot kedvelők az utolsó álarcos bálra!

(=) **A magyarországi munkások** rokkant és nyugdijegyletének fiókja e hó 22-én szombaton este 8 órakor az egylet helyiségében (Pécskai-ut 1. szám) a külön alap javára táncmulatsággal egybekötött társasvacsorát rendez. Az érdeklődők figyelmét felhivja a rendezőség.

(=) **A posta-altisztek és szolgák** bálján a következő felülfizetések történtek: Szél Ernő postafőnök 10 kor., Keppich Zsigmond 10 kor. Háhn Alajos, 10 kor., Aradi. Csan. Gazd. Tak. 10 kor., Első Aradi Takarék 10 kor., Özv. Farkas Andorné 10 kor. Gebhart J. és fia 6 kor., Kase Béla (vendéglős) 6 kor., Andrényi Kálmán utóda 5 kor., Neuman Testvérek 5 kor., Dürr Gusztávné 5 kor., Lészay Sándor 5 kor., Keller Izsó főmérnök 5 kor., Első Magy. Alt. Bizt. Társ. 5 kor., Aradmegyei Takarék 5 kor., Osztrák-Magyar Bank 5 kor., Aradi Ipar és Népbank 5 kor., „Viktoria“ Bank 5 kor., Lilienberg Sándor 5 kor., Eles Armin kereskedő 4 kor., Báró Jósika Gyuláné 4 kor., Krausz József post. felügy. 4 kor. Pohl Ödön 4 kor., Özv. Nikodém Jánosné 4 kor., Dr. Mandl Vilmos 4 kor., Sellyey póstam. (Szemlak) 3 kor., Adler Andor 3 kor., Mattuschek András 3 kor., Kádas Mihály (Kétegyháza) 3 kor., Wilhelm Lajos 3 kor., Fejér Gyula 3 kor., Brád György 3 kor., Aradi Cip. Term. Szövetk. 3 kor., Albrecht Agoston 3 kor., Institoris Ignác (Brád) 2 kor., Balázs Gizella (Ternova) 2 kor. 60 fill., Klinger József 2 kor., 40 fill., Steiner Vilmos 2 kor., 40 fill. Mikola Zoltán (Pécska) 2 kor., Berger Izidor kereskedő 2 kor., Hamedli Ferenc 2 kor., Zsuk Dőme 2 kor., Heiszler József., 2 kor., Özv. Darányi Jánosné 2 kor., Domonkos Lajos 2 kor., Sehauer Adám 2 kor., Pollák Vilmos 2 kor., Salamon Samuné 2 kor. Dr. Takácsy Sándor 2 kor., Herbstein C. 2 kor., Rosenfeld Hermann 2 kor., Dr. N N., 2 kor., Dr. Králitz Lajos 2 kor., Dr. Tolnay János 2 kor., Steiner Jakab 2 kor., Koc József főmérnök 2 kor., Dr. Baross Ferenc 2 kor., Fetter Géza 2 kor., Keller Ottó 2 kor., Braun és Schuch 2 kor., Hajós Arpád 2 kor., Dr. Bogdán Virgil 2 kor., N. N., 2 kor., Somogyi Kálmán (Pécska) 2 kor., Steiner Ferenc 2 kor., Zöld János 2 kor., Gókucz Gyula 2 kor., Brazsák Ferenc 2 kor., Czermann József 2 kor., Dr. Raskó I.-né (Szabadka) 2 kor., Török Józsefné 2 kor., Rózsa Kálmán 2 kor., Debrecenyi Károlyné 2 kor., Mogyorós Jánosné 2 kor., Striherny János 2 kor., Pablucze Imréné 2 kor., Magyary Endre 2 kor., Leitner Győző 2 kor., Fritz Zsigmond 2 kor., Fenyvessy Hugó 2 kor., Réthy Lipót 2 kor., Knie Gyuláné 2 kor., Biró Tamásné 2 kor., Balogh István 2 kor., Pénzes Jánosné 2 kor., Báthory Jánosné 2 kor., Erdei Mihályné 2 kor., Robicsek Lajos 2 kor., Marsinján Gyula 2 kor., Nagy József 2 kor., Herbstein Mór 2 kor., Panker Viktor 2 kor., Hirschl Zsigmond 2 ker., Löwy Ignác 2 kor., Reinhart Fülöp 2 kor., Bisztercky Gyula 2 kor., Segesvári István 2 kor., Schalde Frigyes 2 kor., Rácz Kelemen (Borosjenő) 2 kor., Steiner Adolf 2 kor., Vass Antalné (Csermő) 2 kor., Stengl Anzor 2 kor., Vollmann Jakabné 2 kor. Dr. Szabó Mihály 2 kor. Jeles György (Uj-Szent Anna) 2 kor., Pilán György 1 kor., 30 f., Millig József 1 K., 20 f., Meinertz Géza 1 K. 24 f Neupauer Béla 1 kor., 20 fillér. Pilán Anna 1 kor., 20 fillér. Mácsai Ferenc 1 kor., 20 fillér, Pilán Mariska 1 kor. 10 fillér. Mezei József 1 kor. Mezei György 1 kor., Kerpel Izsó 1 kor., Palotás Mihályné 1 kor., Potocki János 1 kor., Ugray Lajos 1 kor., Ladányi Sándorné 1 kor., Molnár Albert 1 kor., Orosz Jánosné 1 kor., Hidvégi Károlyné 1 kor., Stein Sándorné 1 kor., Máthé János 1 kor., Petrikovics Dániel 1 kor., Plek Ernő 1 kor., Móc Jeroteiné 1 kor., Färber Testvérek 1 kor., Schwartz Testvérek 1 kor., Stell Béla 1 kor., Münz Ferenc 1 kor., Kilényi C. és Társa 1 kor., Farkas Andrásné 1 kor., Mórótz Péterné 1 kor, Tardy Gábor 80 fillér. N. N. 80 fillér. Nagy Antal 80 fillér. Bozóky István 80 fillér. Bársós Mártonné 60 fillér. Stregán Marisk 60 fillér. Zeinig M. Gyuláné 60 fillér. N. J. 60 fillér. Weigl Adolf és Társa 60 fillér. X. Y. 50 fillér. Gross és Glück 50 fillér. Reiner S. Sándor 50 fillér. Rzskó Istvánné 40 fillér. Hajdu Béla 40 fillér. N. N. 40 fillér. Balogh Pál 40 fillér. Kruczó Elek 40 fillér. Löwey Lajos 40 fillér. Waller József 40 fill., Kubin Béláné 40 fillér. N. N. 20 fillér, N. N. 20 fillér. Szibig György 1 kor., Alimsa Tibor 2 kor., 40 fillér.

Galgótzy táborszernagy dolgai.

(Hajmeresztő leleplezések.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10.

A Reichsrath legutóbbi ülésén — melyről már megemlékeztünk — a katonai igazságszolgáltaltatásról szólván, *Dasynski* képviselő Mattasich-Keglevich ügyén kivül szóba hozta *Galgótzy* táborszernagynak, przemysli várparancsnoknak egynehány dolgát és előadása nagy feltünést keltett mindenütt, *Malik* képviselő volt főhadnagy beszédével együtt. *Dasynski* képviselő beszédének erre vonatkozó része igy hangzik:

A ki fogalmat akar magának alkotni a tizedik hadtestnél uralkodó állapotokról, az vegye kezébe a statisztikát, mely megdöbbentő képét tárja fel a *przemysli* állapotoknak. A mult évben, tehát 1901-ben ennek a hadtestnek a csapatainál *80 közlegény és 12 tiszt öngyilkos lett, 70 sulyos öncsonkitás történt, 44 katona megőrült, 13 embert lefokoztak, végül pedig 400-an dezertáltak és 725 sulyos börtönre való itéletet hoztak.* Jellemző, hogy a hadtestparancsnokság 40 esetben iuditott sajtópört, mindegyiket csufosan elvesztve. A milyen a hadtestparancsnok, természetesen olyanok az ezredesei is, a kiknek mindegyike egy kis hatalmaskodó despota a maga hatáskörében. — Igy például *Krulich* ezredes, az 58-as gyalogezred parancsnoka megtette azt a csufságot, hogy az ezredébe beosztott ujoncok közül a testileg gyengébbeket egy külön századba sorozta be és ezeket a többinél szigorubb fegyelem alá rendelte. Különben ez az ezredes volt az, a ki a Lieberman-ügyben igy szólt a tisztjeihez:

— *Uraim, vonják le a következéseket!*

Ennek következtében *negyven tisztet rendeltek ki egy ügyvéd bántalmazására.* (Ez az eset tavaly történt. Liebermant a képviselőházban mondott beszédéért az 58-ik gyalogezred tisztjei provokálták és mikor megtagadta az elégtételt, egy tiszthelyettest kiszemeltek, aki a nyilt utcán véresre verte. *A szerk.*) *Galgótzy* már ott tart, hogy egész Lengyelországgal összeveszett, még *Pininszki* helytartóval is. Egy püspök installációjánál történt, hogy *Pininszki* a császár képviseletében jelent meg. Természetesen a helytartó ebben a minőségében szerepelve, nem mutatkozott be elsőnek Galgótzynál, mire a táborszernagy összes tisztjeivel együtt tüntetően eitávozott a templomból. Hasonló módon bánt el *Sapicha* herceggel, akit nem akart fogadni sem, csak mikor ez hivatkozott aranygyapjas rendjelére, bocsátották be a táborszernagyhoz. Az egyetlen ember, akivel nem mert kikezdeni: gróf *Konarszki*, aki kétszer is párbajra hivta, mire Galgótzy bocsánatot kért, *Molnár* tábornok, ő felsége volt hadsegéde is ő miatta ment nyugalomba. És dacára ezeknek az erőszakosságoknak, a jövendő háboru e nagy hadvezére még a maga várában sem tud rendet tartani. Bebizonyult, hogy a legutolsó tiz esztendő alatt *négy kém, akik mindnyájan orosz szolgálatban állottak, valósággal becsapta a táborszernagyot.* A *Przemysl* melletti *Obtyn* erődre elköltöttek néhány milliót és most kisült, hogy az egész nem ér semmit, mert a *tervek az orosz hadügyminisztérium kezében vannak.* Legkomikusabb a dologban, hogy a táborszernagynak egyik legbizalmasabb embere orosz zsoldos volt,

Dasinszky után, kinek beszédét a szocialisták érthető éljenzéssel fogadták, egy volt katonatiszt, *Malik* nagynémet képviselő állott föl és a hadseregről a következőket mondotta:

Ezerszer és ezerszer állithatják az ellenkezőjét a hadügyminiszter és a Landwehr-miniszter, mégis csak igaz az, hogy a politika mélyen belevette már magát a hadseregbe. A tiszti étkezőkben már észlelhető a *nemzetiségek szerint való széthuzás.* Hiába tagadják, a hadseregben van egy *Jelen, Jest és Zde* kérdés, ami pedig végzetes lehet valamikor. Mindenekelőtt a hadügyminiszteriumban uralkodó protekciós gazdálkodásnak kell véget vetni. Ma ugy állunk, hogy van egy *plebejus* és egy *nemesi* tisztikarunk. A plebejusok arra vannak kárhoztatva, hogy Galiciában posványosodjanak el, a magas arisztokrácia ott szolgál, ahol zsoké-klubbok és örömházak teszik változatossá az életet. Mihelyt egy ezredet áthelyeznek Lengyelországba, a hercegek, grófok és bárók ugy szöknek tőle, mint a patkányok a sülyedő hajóról. *Nagyon sok tiszt szive mélyén szociálista.* — A leggyülöltebb személyiség a hadseregben a közös hadügyminiszter. Ez az erőszakos ember, akit *Beck* báró, vezérkari főnök tett meg miniszterré, utóbb már frondőrsködött protektorával szemben. És mégis, a vezérkar feje, dacára, hogy meggyőződött eltévelyedéséről, még mindig nem tudja magát elhatározni, hogy eltávolitsa a hadügyminisztert.

Mind a két beszédet a ma érkezett bécsi lapok bőven kommentálják és nagyrészük Dasynszki, különösen pedig Mattasich-Keglevich mellett foglal állást. A dolognak mindenesetre még folytatás várható.

Lángban álló város.

(Patterson város veszedelme.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10

Rémes dolog egy-egy olyan nagyobb tüzvész, mely fél városokat hamvaszt el. Rémes és mégis hatalmas látvány, mely borzalmasságával hatja meg az embert. Ez a borzalmas kéj inditotta Nero császárt arra, hogy fölgyujtsa Rómát, hogy ennek elhamvadásában gyönyörködhessék.

Ilyen borzalmas gyönyörüséget szereztek maguknak, ugy látszik, az amerikai anarkisták is, mert — mint New-Yorkból táviratozzák — *Patterson város lángokban áll.*

Érdekes város ez a Patterson. Az anarkisták főfészke, itt tanyáznak az emberi társadalom leggonoszabb ellenségei s itt szövik borzalmas és kegyetlen merényletterveiket. Innen indulnak ki azok a szálak, melyek az eddigi királygyilkos anarkisták legnagyobb részét rémes tettük végrehajtására inditották és itt főzte ki gyilkos tervét *Mac Kincley* gyilkosa és itt itélték halálra *Umberto* királyt, mely itélet végrehajtásával Bresci lett megbizva.

Ez a förtelmes fészek most lángok martaléka s mi sem áll közelebb az igazsághoz, mint az a föltevés, hogy a tüz az anarkisták müve.

Hogy a tüzvész zsákmányra váró rablók munkája, az onnan is kitetszik, hogy a tüz alatt a legborzasztóbb rablások és fosztogatások történtek, ugy, hogy a város elöljárósága kénytelen volt a városon kivül táborozó katonaságot behivni a polgárság vagyonának védelmére.

A tüzvész óriási arányokat öltött, minek oka az, hogy az időtájt, mikor a tüz keletkezett, hatalmas szél fujt a város felett. Leégett egy egész városrész, és elégtek csaknem az összes nyilvános épületek. Emberáldozatról még eddig csak azért nincs szó, mert a nagy rémületben senkinek sem jutott eszébe megcsinálni ezt a borzalmas statisztikát.

A tüzről a következő *new-yorki* tüdósitás számol be:

Pattersonban, New-Yersey államban nagy tüzvész pusztit, mely eddig a város egy jó részét elhamvasztotta.

A nagy szélben rohamosan terjedt a nagy tüz, mely elhamvasztotta a városházát, a táviróhivatalt, egy csomó templomot és az egész főutcát. Részletes adatokkal az első távirat még nem tud beszámolni, de a kárt már igy felületesen is *12 millió dollárra becsülik.*

A második távirat szerint eddig 26 háztömb, vagyis 4 utca által határolt háztömkeleg pusztult el. Elhamvadt az egész kereskedő negyed, tömérdek középület, táviró és telefonhivatal, a villamos és a gáztelep, a vasuti épületek, templomok, stb. Hatalmas tüzoszlop világitja be, mint egy szörnyü fáklya, az egész környéket.

A lakosságot óriási rémület fogta el. Ezer és ezer ember lett hajléktalanná s ezek jajveszékelése rémes zürzavart okoz. Tömérdek ember halt meg s még több a sérült, de hogy mennyi, arról a hatóság csak még fogalmat sem tud magának alkotni.

A nagy zürzavarban egy egész, ugy látszik előre szervezkedett rablóbanda árasztotta el a gazdátlanul maradt üzleteket és lakásokat. A rendőrség nem tudja megvédeni a polgárok vagyonát s kénytelen volt behivni a miliciát, hogy megakadályozza a tolvajok fosztogatását.

Müemlékek egy budapesti templomban.

(Lebontott és ujból felépitett Arpádkorbeli falak.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10.

Aki az utolsó évtized végső éve'ben többször megfordult Budapest belvárosában, észrevehette, hogy Budapestnek ez a régi ódon városrésze hatalmas arányokban vedlik át modern várossá. Különösen a Dunaparton történik óriási változás. Három év alatt régi utcák és terek tüntek el és ujak keletkeztek. Ennek nagy oka többek közt az is, hogy az uj hid éppen Budapestnek ezen régi helyén köti össze a két partot. Természetes, hogy a hidfők környékeit szabályozni kellett, s minthogy ezenkivül a Kossuth Lajos-utca kibővitésével felmerült az a terv, hogy az uj hidra egyenes egyformán széles utcán lehessen már a keleti pályaudvartól jutni, az uj utca megnyitásakor egy egész csomó régi, történelmi nevezetességü épület lebontása vált szükségessé.

Ilyen régi müemlék a belvárosi plebánia templom is, mely a megnyitandó uj utcának éppen a tengelyébe esik.

A főváros törvényhatósága nagyon sokáig nem tudta magát elhatározni, hogy mit csináljon a templommal. Először el akarták tolatni a templomot, de minthogy a templom már nagyon régi, csaknem düledező állapotban van, lemondtak erről a tervről.

A városatyák közül igen sokan hevesen ellenezték a templom lebontását, s a kérdés egy ideig pihent. Végre a tér szabályozása annyira előrehaladt, hogy a templom-ügy kérdésének megoldása sürgőssé vált. Mindenki sajnálta a templomot, különösen azért, mert a magyar történelem sok emléke van benne megörökitve.

Végre ugy határoztak, hogy a templomot lebontják, de a müemlékeket, a mennyire lehet megmentik. Megkerestek a müemlékek országos bizottságát, mely a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizásából behatóan megvizsgálta a templomot.

Eljárásáról most számolt be a bizottság s a müemlékekre vonatkozólag többek közt igy számol be a jelentés:

A templom szentelyének a boltozatát, az ujabbi időben olyan hanyagul ujitották meg,

hogy annak a további fönntartása, — a menynyiben a hid följárójának utjában esik — alig lehetséges.

Ez a körülmény azonban éppen nem akadályozza meg azt, hogy a templom egyik tornyában levő Arpád-kori falat, a félkörives frizével együtt, valamint a szentélyt is, a legnagyobb óvatossággal le ne bonthassák, hogy aztán a köveket megszámozva, valamely alkalmas helyre ujra fölépitsék.

Ezenkivül, mint müemléket, mindenesetre fönn kell tartani a szentély belsejében levő s 1507-ből származó, vörös márványból készült két pasztofóriumot, továbbá az ugyanitt található Arpád-kori fal-részletet és az észak-nyugati torony belsejébe befalazott négy reneszánsz faragvány-töredéket, a melyek a XVI. század élejéről valók.

Most még csak ezeket lehet, mint müemlékeket megjelölni, noha meg van a lehetősége, hogy a bontás alkalmával ujabb olyan részletek kerülnek napfényee, a melyeknek fönntartásáról gondoskodni kell.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az aradi mérnök és épitész egylet** ez évi közgyülését *március 16-án* délután 4 órakor fogja megtartani. A közgyülés tárgysorozata a következő: 1. Jelentések. 2. 1902. évi költség előirányzat. 3. Tiszt ujjitás és választások. A közgyülésre az egylet tagjait ez uton is meghivja az elnökség.

(*) **Az aradi honvédegylet zászlója.** Az aradi 48—49-es honvédek egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor tartott évi rendes közgyülését *Simay* István elnöklete alatt. A jelentések előterjesztése után a közgyülés elhatározta az elnök inditványára, hogy a honvéd egyesület régi zászlóját, mely a nagy időkből való, elhelyezik az aradi ereklye-muzeumba; uj zászlót csináltatnak s erre akasztják a régi lobogó szallagjait. Majd ha elhalt az aradi utolsó 48-as aradi honvéd is, a muzeumbe kerül.

Ferencz Ferdinánd kisérője.

(Zichy János gróf a trónörökös mellett.)

Arad, február 10.

A „Budapesti Hirlap" tegnapi száma szenzációs politikai leleplezést közöl *Ferenc Ferdinánd* oroszországi utjával kapcsolatosan. A fővárosi lap cikkét, melylyel lapunk vezérhelyén foglalkozunk, szószerint a következőkben adjuk:

„A képviselőház folyosója zsongott a hirektől, hogy *Ferencz Ferdinánd* trónörökös magyar kisérőül a cári udvarhoz fölszólitotta *Zichy* János grófot, de minthogy a magyar kormány ezt ellenezte, a főherceg magyar kiséret nélkül utazott Pétervárra. A nagy feltünés, melyet a hir ma okozott, még megnő a hozzáfüzött kommentároktól.

Hiteles értesülésünk szerint a dolog következőképen történt. Január huszonharmadikán *Nosztitz* gróftól, Ferencz Ferdinánd trónörökös udvarmesterétől levél érkezett *Zichy* János grófhoz azzal a kérdéssel, hajlandó volna-e Ferencz Ferdinánd főherceget elkisérni pétervári utjára. A gróf azonnal felelt, kész szolgálatait felajánlotta s egyuttal audienciát kért őfenségétől. — Másnap táviratot kapott Nosztitzról, igy: „Följövetele nem szükséges, levélben bővebbet." S ebben a levélben az volt megirva, hogy a trónörökösnek nagy sajnálkozására le kell mondania arról, hogy Zichy János őt elkisérje, de Nosztitz őt kéri, menjen föl Bécsbe. Ott az udvarmester őt azonnal felkereste azzal az üzenettel, hogy sziveskedjék a trónörököshöz kimenni Semmeringbe, hol ez feleségével együtt villájában tartózkodik. Egyszersmind a történtekről is gróf Zichy Jánosnak teljes felvilágositással szolgált.

Ugyanis az első felhivást megelőzőleg, midőn arról volt szó, hogy gróf *Nosztitz* udvarmesterén és báró *Rumerskirchen* kamarásán kivül még egy osztrák és egy magyar főur tegyék Ferenc Ferdinánd kiséretét, a király a trónörökös javaslatát, hogy ezek herceg *Windischgraetz* Károly és gróf *Zichy* János legyenek, elismerő szavakkal helyeslően vette tudomásul. A rá következő udvari ebéd alkalmából ez szóba került s miután gróf *Goluchowszky* külügyminiszter is hozzájárult, gróf *Széchenyi* Gyula, a király személye körül való miniszter az ügy emez állásáról jelentést tett a magyar miniszteriumnak. A levélváltás folytán Széchenyi miniszter a királyhoz ment és előadta *a magyar kormány ellenvetését a néppárt elnökének kitüntetése ellen.*

Az alkotmányos fejedelem a trónörököst hivatta és sajnálkozását fejezte ki előtte, hogy a fölmerült akadályok meg *nem engedik, hogy gróf Zichy János kisérje a király megbizottját a cárhoz*, noha gróf Zichy János személye ellen most sincsen semmi kifogás, hanem politikai okok forditották igy a dolgot. A trónörökös ellenben kijelentette, hogy ő gróf Zichy Jánost már felhivta, ez a meghivást elfogadta; ő tehát sem magát, sem Zichy Jánost nem sértheti azzal, hogy *helyette más magyar főnemest kérjen föl.* Gróf Goluchowszki külügyi miniszter a trónörökössel szemben azzal mentegetőzött, hogy ő nem tehet róla, ez *tisztán a magyar kormány ténye.* Gróf Széchenyi Gyula fölkereste Ferenc Ferdinánd trónörököst, aki őt nem fogadta. Másodszori látogatására audienciát nyert, mely igen kellemetlen magyarázatokra adott alkalmat. A trónörökös ragaszkodott ahhoz, hogy senki más kisérőt el nem fogad, és hogy a további tárgyalásokat elkerülje, Bécset elhagyta és Semmeringbe ment.

Nosztitz gróf átadta a trónörökös üzenetét, hogy Zichy János gróf legyen szives őt Semmeringben meglátogatni, a mi még aznap délután megtörtént, s másfél órai beható politikai eszmecserére vezetett. Ugy a trónörökös, mint később felesége a legszivesebb fogadásban részesitették Zichy Jánost, ki azzal a benyomással távozott, hogy Ferenc Ferdinánd teljesen tájékozva van a magyar ügyekben és a legnagyobb érdeklődéssel és rokonérzéssel viseltetik a magyar nemzet iránt."

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Kedd: Délután: Szinházi képtelenségek, bohózat. Este: Képviselő ur, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: Francillon, szinmű. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Postásfiu, operette. Margó Zelma vendégfellépésével (Páros bérlet.)
Péntek: Svihákok, operette. Margó Zelma vendégfellépésével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Vesztaszüzek, operette. Margó Zelma vendégfellépésével. (Páros bérlet.)

* **A megboldogult.** Vig hangulatban volt ma este a közönség. „A megboldogult", szellemes vigjáték, melynek vig és nevetséges helyzetkomikuma mindenkor mulattató. A szereplők közül *Angyal* Ilka, *Menszáros* Margit, *László* és *Fenyéri* ügyes játékával tetszettek.

* **Margó Zelma** holnap érkezik Aradra. Első föllépte *A postás fiu* operetben lesz, melyben Tomi anyját játsza. Uj kuplékat énekel benne, azonkivül ő énekli el a Julcsa kuplékat, melyek előadására külön fényes toilettet hoz magával.

* **Francillon.** *Angyal* Ilka legjobb szerepei közül való. Hosszu pihenés után szerdán ismét szinre kerül a modern ideges asszonyoknak ez az érdekes, vonzó alakja.

* **Lubrincz Julia**, ki pár év előtt az *aradi* szintársulat tagja volt, e hó 18-án ünnepli meg Kassán 25 éves szinészi jubileumát. Lubrincz a „Létért való küzdelem" cimü darabban fog jubilálni.

A szegény tanulók bálja.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, február 10.

Az idei farsang zajos, fényes esttel zárta le az elitbálak sorozatát.

Arad társadalmának összes előkelősége megjelent vasárnap este a szegény tanulókat segélyző egylet bálján, hogy adományaival hozzájáruljon a humánus egyesület kitüzött céljainak elősegitéséhez.

Az estély jövedelme tisztán jótékony célokra van szánva. Az egyesület a jövőben is, mint eddig tette, szegény iskolás gyermekeket istápol, támogat, s legnagyobb részüket ruhával látja el.

A rendezés élén a fáradhatlan buzgalmu elnöknő, özv. *Hauser* Károlyné ezredesné állott. Az ő körültekintő gondosságának, kimerülhetetlen energiájának és finom tapintatának köszönhető, hogy az est annyira látogatott s még is annyira előkelő szinvonalon álló volt, mint kevés elitbál az idén.

Fél 9 órakor, midőn már a közönség szép számmal együtt volt, a Rákóczy-induló harsant fel a tremben. A bálanya, illetve ez egyesület elnöknője, özv. *Hauser* Károlyné ezredesné jelent meg, kit a rendezők üdvözöltek. Erre csakhamar kezdetét vette a hangverseny. Mendelsohn Trio D.-mollja volt a bevezető szám. — *Scherhág* Ernőné zongorán, *Forbáth* Frigyes dr. hegedün és ifj. *Vas* Sándor gordonkán adta elő. A megnyitó pompásan sikerült, kár hogy a későn érkező közönség zaja miatt nem érvényesülhetett egész terjedelmében ez a trió.

Énekszám következett erre, *Mihájlovits* Flóra énekelte Deuza: Situ m' aimais-jét és Grieg: Serenade-ját. A poétikus, ábrándos darabokat nagy hatást keltve adta elő a kisasszony, kit a közönség zugó tapssal jutalmazott. Rész jutott az elismerésből az ügyes zongora kisérőnek: ifj *Vas* Sándornak is.

Forbáth Frigyes hegedü-számai voltak soron. Ries F. Hegedü-suitejének első és második részét élvezte a közönség. Erős teknika és érzés jellemezték játékát, melyet a hangos kihivásokra meg kellett toldania.

Eredeti szerzeménynyel szerepelt a müsoron *Dienzl* Oszkár, a szinházi karmester. Két, végtelenül kedves darab volt ez, mely a madárdalt és tavaszt juttatta eszünkbe. A teljes siker dr. *Domsitz* Mihályné érdeme, mert az ő pompás csengésü hangja adta meg a daloknak igazi hangulatát. Még Leoncavallo Madárdal-át énekelte el nem kevesebb hatással. Zongorán Dienzl Oszkár kisérte, s a tapsok neki is szóltak.

Kabdebó Margit zongora-játéka hozott ezután a müsorba változatot. Chopin Scherzo-ját erőteljesen, szép zenei képzettségre valló játékkal mutatta be s a közönséget megnyerte vele.

Erővel, érccel teljes bariton csendült fel a következő számban. *Bing* János énekelte Loewe: Lantos Tom-ját, majd Az óra balladá-já-t. A tapsok mindaddig nem szüneteltek, mig ráadást nem adott. A helyes zongora-kiséretről *Weichhart* Auróra gondoskodott.

Már megjelenésével frappáns hatást gyakorolt a három nővér: *Unger* Mórné Denk Vally, *Denk* Dolly és Mici, kik egyforma rózsaszinü toiletben állottak a pódiumra. Kulenkampff: Balladá-jái és Elfentanz-át énekelték *Unger* Mór, *Kell* I. *Robitsek* Samu és *Hamatcshek* kisérete mellett. Nagyszerü összatanultság s a kiképzett, szép hangok elragadták a hallgatóságot.

Végsőnek maradt, de hatásában nagyon is elsőrangu volt *Székely* Károly tárogató-szólója.

Mélabus, szivbe rezdülő kuruc nóták hangzottak fel e régi magyar hangszeren, ugy, hogy alig tudott betelni vele a közönség. A tárogatót *Dőre* J., *Szablóczky* J., *Kadelburger* E. és *Wiener* Gyula dr. kisérték.

A tombola sátor kedves, vig képet mutatott: egy bokrétára való szép asszony, leány *Lőcs* Rezsőné élén szorgoskodott s nem hiba, mert a tombola tárgyaknak szép keletjük volt. A gárdában ott voltak: Steiner Ferencné, Bing Béláné, Haberéger Györgyne, dr. Simó Károlyná, Moys Dezsőné, özv. Végh Aurélné, dr. Bogdán Virgilné, Deutsch Arturné, Velcsov Gézáné, Laczay Endréné urnők; Nikolits Ilonka, Boros Janka, Czifra Emma, Frint Olga, Szontagh Ilona, Nesnera Ida, Varjassy Elza, Földes Lujza, Vannay Irén, Haller Ilonka.

A tombola sátorban mintegy 500 drb. disztárgy volt elhelyezve. A tánccal egyidejüleg vette kezdetét a tombola s rövid idő alatt üres lett az állvány.

A cukrázdánál *Herman* Gyulánéval a következő hölgyek szorgoskodtak: Laczay Anna, Laczay Márta, Reicher Lenke, Reicher Márta. Csiky Margit, Kabdebó Margit, Heppes Szeréna, Bauer Paulina, Boros Róza, Kovács Maca, Simay Ilonka, Szontagh Ilonka, Vizer Márta, Zubor Ilonka. A cukrászda przsgőjének is igen nagy keletje volt.

A jegyváltásnál a pénztárnoki tisztet dr. *Keresztes* Gyuláné és *Robitsek* Agostonné urnők teljesitették.

Tizenegy óra tájt megkezdődött a tánc. Nagy jókedvvel járták a vacsoráig s azon tul is megujult erővel a 33-ik gyalogezred zenekara és *Gyurkovits* András bandájának hangjai mellett. Az estély legfőbb érdekességét a feltünően szép toalettekben megjelent hölgyek képezték. Tudósitónk a következő hölgyeket jegyezte fel:

Asszonyok: Almay Olivérné, Avarffy Ferencné, Avarffy Imréné, Avarfy Sarolta Arányi Ferencné, Abaffy Emilné, Bozóky Mátyásné, Boros Beniné, Bogsán Károlyné, br. Bánhidy Antalné, Bauer Emilné, Bauer Sándorné, Boros Vidáné, Bogdán Virgilné, özv. Bach Sománé, Bing Béláné, Buchwald Ödönné, Csiky Károlyné, Cziffra Jánosné, dr. Eötvös Dánielné, Deutsch Arthurné, Csutak Károlyné, özv. Dreschler Lajosné, Fábián Lászlóné, Frint Lajosné, Fuchs Arnoldné, Fribeisz Miklósné, Hermann Gyuláné, Hajós Árpádné, Heinrich Sándorné, Herz kapitányné, Heitz Nándorné, Haberéger Györgyné, Kende Arthurné, Králitz Gyuláné, dr. Keresztes Gyuláné, Kristyóry Jánosné, özv. Kabdebó Béláné, özv. Kabdebó Kálmánné, Kovács Vincéné, Lőcs Rezsőné, Lasznyik Imréné, özv. Leopold R., Lajdovicsné, Löwinger Miksáné, Lipthay Györgyné, Lukácsy Lajosné, Moys Sándorné, Nikolics Döméné, Nesznera Aladárné, Nagy Sándorné, Mayer Miksáné, özv. Orbán Lászlóné, Onkut Miklósné, Polónyi Jenőné, Palotay Antalné, Reicher Károlyné, Reisinger Sándorné, dr. Robitsek Ágostonné, dr. Schreiber Vilmosné, Sármezey Árpádné. Steiner Ferencné, Szabó Zoltánné, Szöllőssy Jenőné, Szablóczky Jánosné, Székely Károlyné, Sághy Miklósné, Szöllőssy Istvánné, Szondy Gézáné (Kisperé), Szalay Antalné, dr. Simó Károlyné, Tagányi Gusztávné, Tisch Mórné, Urbán Péterné, Vince Miklósné, Vannay Gyuláné, Wiener Gyuláné, Verzár Mártonné, Vertán Péterné, Wagner Józsefné, Wollák Józsefné, Vásárhelyi Józsefné, Vertán Eténé stb.

Leányok: Arányi Szeréna, Avarffy Irén, Bach Eszti és Judit, Bauer Ilonka, Bauer Margit, Boros Janka, Boros Dóra, Buchwald Zelma, Csernovits Olga, Csiky Margit, Cziffra Emma és Ilonka, Csutak Médi, Drescher Gizella, Fábián Margit, Frint Olga, Földes Lujza, Gregor Eliz és Melita, Heinrich Ilonka és Giza, Heppes Szeréna, Hohn Margit, Holler Ilonka, Hennings Margit, Kabdebó Ilonka, Kertay Ilona, Kabdebó Mariska, Laczay Boriska, Laczay Anna, Mihájlovits Flóra, Nikolits Flóra, Öttvös Adrien, Pekas Eliz (Budapest), Reicher Lenke, Reicher Márta, Simon Karolina. Szondy Bella, Simalya Irén, Szalay Ilonka, Simay Gabris, Simay Ilonka, Steiner Etelka, Steinitzer Jenni, Szvatryk Ilonka, Vass Anna, Vincze Margit, Varjassy Elza. Vertán Lenke, Vollák Margit, Vannay Janka és Giza, Vertán Irén (Battonya) stb.

HIREK.

— **Személyi hir.** Nagysolymosi *Koncz* Frigyes honvédezredes tegvap Aradra érkezett s ma a honvédzászlóalj felett szemlét tartott.

— **Kihallgatás a királynál.** A király ő felsége ma általános kihallgatást adott, a melyen megjelentek: Samassa József és Császka György érsekek, Pável Mihály püspök, Andrássy Aladár gróf, Zichy Nándor, Jenő és József grófok, Szapáry Gyula gróf, Széchenyi Tivadar és Béla grófok, Josika Samu báró, Keglevich István gróf, Nikolics Fedor báró, Vay Béla báró, Berzeviczy Albert dr., Erdődy Gyula gróf, Cziráky Antal gróf, Vécsey József báró, Wolkenstein Oszkár gróf, Pokorny Herman lovassági tábornok, v. b. t. tanácsosok; Pejacsevich Tivadar gróf, Esterházy Miklós Móric gróf (Esterházy Alajos gróffal együtt), Szápáry Pál gróf, Szegedy György, Thuróczy Vilmos, Antos János és Béla, Ferenczy Elek, Pásztélyi István, Sréter István kamarások; Török Margit grófnő; Márkus József főpolgármester Halmos János polgármesterrel, Cusani-Confalonieri márki, olasz főkonzul; Meskó Sándor és Chavrak Levin főispánok, Czibulka lovag altábornagy Hoffmann Hugó ezredessel, Hoffbauer István és Halász Károly vezérőrnagyok, Skrinjar Mátyás, Sintic József, Hoffmann Hugó, Hazay Sámuel, Kromer Hugó ezredesek, Micskey Kálmán ezredes-hadbiró, Mattyasovszky Mátyás és Hadfy Emil alezredesek, Vécsey Tamás és Ilosvay Lajos udv. tanácsosok, rektorok; Horváth Emil és Sárkány Andre min. tanácsosok, Hercel Manó tanár, Jászay Béla apátplébános, Zundl Péter kanonok, Bozóky Alajos, Markó Sándor, Urbán Adolf és Técsey Ferenc királyi tanácsosok, Neugebauer László iró.

A mai kihallgatásen megjelentek közt volt *Giffing* Vilmos főhadnagy is, akit a mult őszszel egy megőrült gyalogos, mikor a főhadnagy ártalmatlanná akarta tenni, mellbe lőtt és ő Felsége férfias cselekedetéért a katonai érdemrenddel tüntette ki, végül pedig a sub auspiciis regis felavatott két ifju tudor: *Chorin* Ferenc és *Zemplén* György.

Az általános kihallgatás előtt volt Cziráky Antal gróf, Erdődy Gyula gréf és Vécsey József báró uj titkos tanácsosok eskütétele, a melynél jelen voltak *Széll* Kálmán miniszterelnök Goluchowski gsóf és *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy a főkamarás mester képviseletetében. Az esküformát *Romy* Béla min. tanácsos olvasta.

— **A magyar állam 1000 milliós kölcsöne.** A magyar négy és fél százalékos kötvényeket, melyek összesen 1,080 millió koronát tesznek ki, a magyar kormány konvertálni akarja. A konverzió ügyében holnap, kedden Budapesten a pénzügyminiszter a Rothschild-csoport képviselőjével. *Kornfeld* Zsigmond, a Hitelbank vezérigazgatójával tárgyalásokat kezd az iránt, hogy vajon az egész kölcsönt koronaértékben adják-e ki, vagy pedig egy részét koronákban, másik részét forintokban. A magyar kormány koronákban szeretné az összeget megkapni. A pénzügyminiszter ez alkalommal a beruházási szükségletek egy részét szintén fedezni akarja.

— **Főhercegek az udvari bálon.** Ma délután *Ottó* főherceg és neje *Mária Józefa* főhercegnő kiséretükkel Budapestre érkeztek. Ottó főherceg és neje, valamint *József* főherceg és neje *Klotild* főhercegnő és *Erzsébet Henriette* főhercegnő is résztvesznek az udvari bálon.

— **Az uj katolikus templom.** A Minorita-egyház rövid időn belül megkezdi uj templomának épitését. Erre vonatkozólag az aradi hétfői lap a következőket irja: Az uj minorita templom épitésére az árlejtést még a napokban kiirják. A jelenlegi templom és zárda épület lebontását az árlejtés megejtése után még *május hóban* megkezdik. Az összes munkákra az árlejtést csoportonkint irják ki s az uj templom és mellék épületeknek két év leforgása alatt kell felépülniök. Ezidő alatt az istentisztelétek a *Flórián-kápolna*, a *kórházi kápolna* s az aradi *vár-templomban* fognak megtartatni. Arról is van szó, hogy a jelenlegi *lovarda épületet* a várostól elkérjék, melynek felszentelése után addig, mig az uj templom felépülne, ebben is istentiszteleteket tartanának.

— **Izabella főhercegnő gyásza.** Mint a New-Yorki Herald párizsi kiadása Cannesből jelenti, *Croy Rudolf* herceg, Izabella főhercegnő atyja, *meghalt*. Az elhunyt feje volt a Magyarországban honositott francia hercegi családnak, mely az Árpádoktól származtatja magát, még pedig III. Endre királytól, aki 1278 előtt velencei tartózkodása alatt nőülvette Cumani Péter velencei szenetor Sibilla nevü leányát s ettől két fia maradt, kik Velencéből Franciaországba szakadtak; az egyik Felix, kitől a Crouy-Chanel, a másik Márk, akitől a herceg Croy család származott A most elhunyt herceg aranygyapjas vitéz volt s a porosz urakházának örökös tagja, aki Dülmenben 1823-ban született; *Izabella* leányát (szül. 1856. febr. 27.) *Frigyes* főherceg 1878. okt. 8-án vette nőül.

— **Desewffy Sándor** csanádegyházmegyei püspök, mint értesülünk, teljesen fölépült huzamosabb ideig tartott betegségéből. A főpásztor ismét személyesen vezeti a kiterjedt egyházmegyei kormányzását.

— **Tanitóválasztás az árvaházban.** Aradváros *árvaház-bizottsága Urbán* Ivánné elnöklése alatt ma tartotta alakuló gyülését az árvaház épület nagytermében. A bizottság tagjait Balázs Ferenc, a bizottság előadója és az árvaház felügyelője üdvözölte, kérvén a tagok jóakaratát az árvaház számára. *Salacz* Gyula orsz. képviselő válaszolt az üdvözlő szavakra, igérvén, hogy a maguk részéről mindent el fognak követni az árva-ügy felkarolására a szülőtlen gyermekek érdekében. — Legfontosabb tárgya volt a mai ülésnek egy felügyelő-tanitói állás betöltése, mely *Dirlea* János eddigi tanitó eltávozása folytán üresedett meg. Az állásra három pályázó jelentkezett, névszerint: *Schütz* Lajos Szatmárról, *Fehér* Gábor és *Herkovits* Imre. A bizottság Schütz Lajost választotta meg az állásra, mint akinek a pályázók közül egyedül volt *kitünő* képesitése. — *Tüzes* Erzsébet árvaházi óvónőnek március 31-ig szabadságot adtak s azután áttértek a negyedévi *költségvetés* tárgyalására. Az első negyedév alatt *6571 korona 7 fillér* kiadása van az árvaháznak, melyre az alap 5430 korona fedezetet nyujt. A kiadás többi részét a város fedezi. Végül *Simay* István elnöklésével egy bizottságot küldtek ki a *házirendszabályok* revideálására; a bizottság tagjai dr. *Posgay* Lajos és *Rieger* Imre. Az ülésen jelenvoltak: *Urbán* Ivánné elnök, *Hudecz* Ferenné, *Avarffy* Ferenc, *Kohn* S. N., dr. *Posgay* Lajos, *Robitsek* Ágoston, *Rieger* Antal, *Remetey* F. Károly, *Salacz* Gyula, *Simay* István, és *Walder* Gyula.

— **Böjti prédikációk.** A minoritatemplomban pénteken délután 5 órakor lesz az első böjti prédikáció, melyet *Fejér* Alfréd jeles hitszónak fog tartani.

— **Uj államtitkár.** A hivatalos lap holnapi száma hozza, hogy a király *Mohay* Sándor országgyülési képviselőt igazságügyi államtitkárrá nevezte ki.

— **Tavaszi idő Máramarosban.** Évek óta nem volt az idő olyan szeszélyes és olyan változatos, mint most. Egy nap 10 fokra száll alá a hőmérő nulla alatt, másnap magasra szökik és nyári időre vall. Tavasz és tél váltakozik áprilisi fordulatokkal. Természetes, hogy az ilyen időjárásnak következménye a sok betegség,

járvány, ugy, hogy az orvosoknak évek óta nem volt annyi dolguk, mint az idén. A gyakori esőzés következtében a vizek is ujra meg ujra megáradnak.

— **A ki a viz tetején gyalogol.** *Groszmann* kapitány, a ki ugy sétál a vizek tetején, mint más ember fia a korzó aszfaltján, ez idő szerint Bécs felé sétálgat a Duna hátán. Ezt a különös vizi sétát a modern bolygó hollandi ugy csinálja meg, hogy a talpai alá két, körülbelül négy méter hosszu fa csövet csatol, a melyeknek a viz szine alatt, még külön haluszonyszerü szárnyai is vannak, a melyek a vizjárót a felbillenéstől óvják. Ezenkivül egy hosszu, erős evezőt is használ Groszmann kapitány, a mely az előhaladásban és a fordulásban van segitségére. Sétája közben a kapitány már eddig több, mint husz embert mentett meg a vizbefulástól. Vizi vándorlásaiban a kapitányt felesége mindenüvé elkiséri. Az asszony egy csónakban ül, a mely kötéllel van a kapitány derekához csatolva és ugy vontatja magával. A különös utazókat bécsi sportkörökben nagy érdeklődéssel várják.

— **Az iparhatósági megbizottak munkaköre.** Az aradjárási iparhatósági megbizottak vasárnap tartották alakuló ülésüket, melyen elnökükké *Schmarda* Mártont választották meg. Ezután az egyes iparhatósági megbizottak munkakörének a beosztására került a sor. Az iparhatósági lajstromok megvizsgálására *Schäffer* Józsefet, gyárak, gőzmalmok és tanonciskolák megszemlélésére kiküldötték: Kurtics és Mácsa községekbe: *Reinhart* Antal, *Bitlenbinder* Konrád, Glogovácra: *Förster* Dávid és *Mihájlovits* Gyula, Fakert, Zimándujfalu és Ötvenesre: *Daimel* Lajos és *Varga* András, Gyorokra: *Csatlós* István és *Sugár* József. Zsigmondházára: *Urs* Radót.

— **A sziámi ikreket megoperálták.** Párisból táviratozzák, hogy *Gignon* orvostanárnak sikerült a sziámi ikreket egy merész operációval kettéválasztani. A megoperált ikrek tul vannak a veszélyen. Mindkettő jól érzi magát.

— **Az aradmegyei jegyzők és a marhalevelek.** Lapunk szombati számában ilyen cimmel megjelent hirünkre *Odray* Antal megyei állatorvos a következő levelet intézte hozzánk: A megye közigazgatási bizottságának ülésén az aradmegyei jegyzők ellen, a mely kar iránt különben nagy tisztelettel viseltetem, panaszt nem tettem, jelentésemben csupán általánosságban jeleztem azon hibákat, melyek gyakrabban fordulnak elő a marhalevelek kiállitása körül s jelentésem nem volt panasz jellegü, hanem csupán szabálytalanságok megszüntetése iránt teendő intézkedéseket hozott javaslatba. Arad. 1902. év február hó 10-én. *Odray* Antal, állatorvos.

— **Az apa büne.** Orsováról megdöbbentő büneset jelentenek. *Zsurkay* János ottani lakos a vasuti állomás félreeső helyén, teljes sötétségben megrohanta hajadon leányát, Máriát és éles hosszu hegyes kést döfött a szivébe. Zsurkay Mária holtan bukott a földre. Zsurkayt letartóztatták az állomáson, ahol csoportosulás, lárma támadt. Mindenki látni akarta azt az emembert, aki megölte saját gyermekét, mert ugy van az, hogy más ember éppen a gyermekéért harcol az egész eleten át. Még kinosabb feltünést keltett, mikor megtudták a gyilkosság okát. Zsurkay ugyanis olyan visszonyban volt leányával, amely már maga is bün. A leány lelkülete végre is föllázadt az apa ellen. Szabadulni akart tőle, de menekülésében utolérte az őrjöngő ember, aki inkább megölte, semhogy kiengedje hatalmából. A gyermekgyilkos töredelmes vallomást tett.

— **Munkások délutánja.** Szokatlanul nagy közönség vett részt tegnap délután az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye előadásán, melynek vonzó száma *Steiner* József mérnök előadása volt. Az előadó mérnök *„Az antik művészetek köréből“* cimü előadásával bilincselte le az érdeklődő közönség figyelmét. Az előadást kisérő képeket *Rozsnyay* József vetitette A közönség mindkét előadást zajosan megtapsolta.

— **Hogy bukott meg Gárdonyi?** *Gárdonyi* Gézának a Kisfaludy társaságban történt dicsőséges bukásáról a következő jóizü históriát irják: A képviselőház folyosóján tegnap összeverődött egy kis csoport: *Rákósi* Viktor, *Bartók* Lajos, *Sebők* Zsigmond, *Kabos* Ede és mások. Elénken tárgyalják a Kisfaludy-társaság legutóbbi tagválasztó ülését, melyen Gárdonyi Géza, a jeles iro, aki talán most van sikereinek tetőponján, elbukott *Fiók* Károlylyal szemben egy szavazattal.

— De hát ki ez a fiók Károly s mi az ő érdeme? — kérdezi valaki.

— Gimnáziumi tanár és szanszkrit nyelvből forditott, — felelték.

— Uraim, — szól bele Rákosi Viktor, — én nem hiszek a szanszkrit nyelvben, sőt határozottan kijelentem, hogy szanszkrit nyelv egyáltalán nem is létezik. Ezt *Szász* Károly találta ki, hogy fiók Károlyt beválasztathassa a társaságba.

Nagy derültség támadt e szavakra. De a történeti igazság kedvéért mégis konstatálták, hogy Gárdonyi bukása a fiatal Kisfaludysták nagy elbizakodottságának következménye. Annyira biztosra vették a győzelmet, hogy többen el se mentek; ellenben az öreg pókok mind előmásztak s ilyenformán győzött Fiók Károly.

— **Hárommilliós passziva.** Sopronból jelentik: A *Lenck* Samu cég felszámolása hónapok óta folyó tárgyalások és a cég néhány hitelezőjének anyagi áldozatai eredményekép befejezett dologgá vált. Felszámolókként a soproni törvényszék *Szilvássy* Márton, *Demy* Lajos, *Müller* Ottó soproni lakosokat és *Krausz* Sándor budapesti takarékpénztári tisztviselőt jegyezte be. A legutolsó mérleg szerint a cég vagyona 3,704.568 korona, tartozása 6,187.033 korona.

— **Paraszt dráma.** Máramarosmegye Rozália községében rémes gyilkosságot követett el e hó 5-én *Mirza* Vasziljj kisgazda. Mirza néhány évvel ezelőtt elvette a falu egyik legszebb, de legkacérabb leányát, a kire elmondták előre a falusiak, hogy sok baja lesz még vele az urának. Egyideig jól éltek. A boldog férj még akkor sem féltékenykedett, a mikor már az egész falu suttogott a felesége hütlenségéről. Egyszer azután mégis csak szivéhez férkőzött a gyanu. E hó 5-én azt mondta a feleségének, hogy néhány napig nem jön haza, mert munkája akadt a szomszéd faluban. Magával vitte a fejszéjét is. Alig tette ki lábát a házból, már ott volt a feleségénél *Bélya* Juon. Mirza leült a falu végén, de fél óra mulva már otthon termett. A hogy meglátta a csábitót, szó nélkül rárontott és négy fejszecsapással lesujtotta. Az asszony kiabálására elősiettek s szomszédok, de Bélya már halott volt. A csendőrök vasra verték a gyilkos férjet, a ki megbánás nélkül, sőt diadalérzettel ismételgette:

— Itéltem! Jussom volt rá!

— **Főhadnagyból sikkasztó.** Eszéki tudósitónk jelentése szerint ott a csendőrség letartóztatta *Lausecker* Lipót ulánus őrmestert, a ki 400 korona elsikkasztása után megszökött Tolnában fekvő ezredétől. Lausecker valaha tüzérfőhadnagy volt, de piszkos üzelmei miatt le kellett mondania tiszti rangjáról s szolgálati éveit mint közkatona töltötte ki. Időközben ismét őrmesterré lett, de könnyelmüsége veszedelembe kergette s most, mint sikkasztó katonaszökevény kerül a haditörvényszék elé.

— **A nyolcadik ember.** Pár nappal ezelőtt mondtuk el azt a szomoru hirt, hogy a Fekete-Körösbe beleveszett nyolc derék, tisztességes ember. Azok voltak valamennyien, mert nazarénusok voltak. Ebbe a hitbe pedig csak ugy lehet bejutni, ha a más vallásu bünös ember előbb minden tekintetben kiegyezkedik az istenével. A nagy szerencsétlenség ugy esett meg, hogy az imaházból éjszakának idején hazafelé igyekeztek a Körös tulsó partján lakó hivek. A révész már aludt, tehát mit tehettek egyebet, beleültek tizennégyen egy akkorácska lélekvesztőbe, ami legfönnebb hat-hét embert bir meg. A folyam közepén a sebes árban felfordult a csónak — s nyolcan belevesztek a vizbe. Nagy szerencsétlenség . . . Igy egyszerre, egy hullám szeszélye miatt, elvesziteni nyolcderék magyar embert. Azonban sokkal nagyobbak is megestek már s ebben az éjszakai csónakázásban tulajdonképpen egy olyan ember csodálatos hősiessége a fontos, akinek a nevét se tudjuk. Egy egyszerü paraszt emberé. Ő is bennült a csónakban s miután kifordult belőle, valahogyan kievickélt a partra. Ott vette észre, hogy a lánya és a felesége még nem menekült meg. Ujra belevetette tehát magát a jéghideg vizbe, s beuszott a folyó közepe felé, oda, ahol elsüllyedt a csónak. Véletlenül éppen a lánya teste akadt a kezébe. Átölelte a félkarjával és uszott vele kifelé. A parton csak kidobta a homokba a már eszméletlen leányt s visszament a vizbe az anyáért. Aztán elő se került többé. Lehuzta a mélyre a paraszt csizma, a nehéz daróc s talán az a vágy is, hogy ő se éljen, ha az asszonyt nem tudta megmenteni

— **Egy olajgyár égése.** Az *oderbergi* olajgyár — mint táviratilag jelentik — lángokban áll. A nagy apparatussal müködő tüzoltók fáradozása sikertelen. A gyulékony anyaggal telitett gyár aligha lesz megmenthető

— **Frik János gyilkosa.** Mint a lapok megirták, a budapesti rendőrség letartóztatta *Grabán* Istvánt, Frik Jánosnak volt albérlőjét. A letartóztatott azt vallotta, hogy jannár 18-a óta vidéken volt. Ezzen szemben megállapitották, hogy Grabán január 29-én a munkaközvetitőben jelentkezett, tehát akkor Budapesten volt. A munkaközvetitőben *Frikné* lakását jelentette be lakásául. A rendőrség most azon fárad, hogy kinyomozza, hol tartózkodott Grabán január 30. és 31 én.

— **Kardpárbaj a fővárosban.** *Gróf* Sándor főhadnagy és *Hajnal* Imre orvos Budapesten kardpárbajt vivtak. Mindkét fél sulyosan megsebesült.

— **A gyermekruha készitők sztrájkja.** A fővárosi gyermekruhakészitő munkások ma reggel óta mintegy százötvenen sztrájkolnak. A sztrájktanya az Eszterházy-utcában levő *Sulyféle* vendéglőben van, a hol élénk élet uralkodik. Ma egy ötös tagu bizottság kereste fel *Matos* Jenő vezetésével *Gorczky* Zsigmond iparhatósági biztost és a munkaközvetitő igazgatóját. Az előbbit a békéltetés eszközlése végett, az utóbbit azért, hogy kioktassa a jelentkező gyermekruhakészitőket, hogy ez a szakma sztrájkban áll. Követelésük igen szerény. Tizenkét órai munkaidő helyett tizenegy órait kérnek. A vasárnapi munkaszünet megtartását követelik. A napibérnek husz százalékkal való emelését, a darabszámos munka eltörlését követelik. Kivánalmaik között megállapitják a heti bér minimumát. Eszerint a női munkások részére heti 10 korona, a vasalók és gépészek részére heti 16 korona minimumot állapitottak meg. Végül kivánják, hogy fizetésüket minden héten, szombaton adják ki.

— **Az élő mumia.** Párisban nemrég az a hir terjedt el, hogy *Gayet* francia tudós, aki Egyiptomban, a régi Antinoe környékén antik szövetdarabok után kutatott, megtalálta Thaisz mumiáját. Nem azért a hirhedt görög hetairáét, ki Nagy Sándort hóditó utján követte s Perzepoliszban rávette az ittas királyt, hogy a perzsa uralkodók ősi várát gyujtsa fel boszszuból, mert Xerxes feldulta Athént, hanem a keresztény Thaisz-ét, aki Krisztus utáni 4-ik században Egyiptom anarchorétái közt aszkétai életet élt. Gayet Antinoeban, egy temetőben téglából épitett sirboltra akadt, melynek tényleg ez volt a felirata: Itt nyugszik az Urban . . . A koporsóban, mely teljesen korhadt volt, gazdag öltözetü holttest feküdt. Mellette kákából font kosár, olvasó, pálmaág s egy jerichói rózsa, az ismeretes anastatica (a halhatatlanság szimbóluma) feküdt. Bár Gayet kételkedik abban, hogy ez az igazi Thaisz, mégis Párisba vitte. Előkelő hallgatóságot hivott össze s egy gyönyörü fiatal táncosnőt fölöltöztetett a sirban

talált ruhába, hogy bemutassa, milyen volt az egyiptomi viselet a kereszténység első századaiban. Ez alkalommal Gayet bebizonyitotta azt is, hogy az olvasó sokkal régibb, mint a keresztesháboruk. Már az első századokban is használták, de persze nem ugy, mint most. Hanem az anachoréták teleszedték a szájukat apró fehér kavicsokkal s minden Miatyánk után ki köptek egyet.

— **Esküvő.** Tegnap délután 4 órakor tartotta esküvőjét a Minoriták-templomában özv. *Deák* Jánosné leánya: Teréz kisasszony, *Ehrenberger* Mátyással.

— **Szerencsétlenség keztyütisztitás közben.** Mármaros-Szigeten *Baló* tanár neje a minap keztyüjét tisztogatta benzinnel s eközben közel jutott a gyertyához. Egyszerre elborította a láng. A megrémült asszony ki akart futni az utcára, de szerencséjére a közelben levő anyósa megragadta, a földre teperte s azután ágyeritőkkel, szőnyegekkel hirtelen letakarta. Igy menekült meg az asszony a legnagyobb szerencsétlenségtől. Csak nyakán, kezén és mellén kapott égési sebeket.

— **A munkások pénze.** A budapesti rendőrség letartóztatta *Heinzl* Miksa 34 éves munkavezetőt, aki a bécsi *Steinbach* cég budapesti, Lehel-utcai raktárában volt alkalmazásban. Az illető a reá bizott munkások béréből 300 koronát sikkasztott.

— **Sikkasztó magánhivatalnok.** A magyar fém és lámpaárugyár részvénytársaság igazgatósága a mult hónapban feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Schiffer* Kálmán hivatalnok, aki a Gizella-téri raktárkezeléssel volt megbizva, nagyobb összeget sikkasztott. Az igazgatóság a rendes vizsválat során jött rá a sikkasztásra, amelyet Schiffer ugy palástolt, hogy az üzleti könyveket meghamisitotta. Az igazgatóság titokban tovább vizsgálta az ügyet, s megállapitotta, hogy az elsikkasztott összeg meghaladja a *tizenkétezer koronát*. Erre megtették a feljelentést a rendőrségen, amely letartóztatta a sikkasztó magánhivatalnokot.

— **Agyonlőtte a férjét.** Tudósitónk táviratozza, hogy Borosberinben Vác mellett *Szabó* Barnabás, ki feleségével rossz viszonyban élt, bement a minap Vácra s revolvert vásárolt, de felesége gyanitotta, hogy mi a szándéka, s hazaérkezése után átkutatta a házat s az ágyban a párkák közt meg is találta a férje által oda rejtett revolvert. Ez annyira kihozta sodrából az asszonyt, hogy a revolverrel *férjét agyonlőtte*. A hatóságnál önként jelentkezett.

— **Eltünt szobaleány.** *Harák* Mária 23 éves budapesti szobaleány a Teréz-körut 26 számu ház negyedik emeletéről leugrott az udvarra és meghalt. Szerelmibánat vitte a halába. Holttestét törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Levelezőlap gyüjtőknek.** Az aradi képes levelezőlapok száma egygyel megszaporodott. Egy nagyon csinos, müvészies szinezésü lap került ki tegnap egy előkelő müintézet nyomdájából. A kép olyan részét tünteti föl Aradnak, mely csak nemrég változott át ósdi elhagyatottságából, a város egyik legfényesebb forgalmu pontjává. Jól sejtik olvasóink: *Porter* Vilmos Szabadságtéri Nagy Áruházáról van szó. Hogy ezen impozáns vállalat mily nagy mértékben járult hozzá a város szépitéséhez, nevezetesen a Szabadságtér forgalmának emeléséhez, azt tudja mindenki. Örömmel üdvözöljük ezért az uj képes levelezőlapot, mely kapható Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadságtéren.

— **Adomány.** Az aradi első takarékpénztár, 100 koronát, méltsg. — *Atzél* Lajos (Budapest) 2 koronát, — adományoztak, az „Aradi polgári nőegylet"-nek jótékony mely adományokért hálás köszönetet mond *Urbán* Ivánné egylt. fővédőasszony.

— **Elveszett.** A Nagy-Körutnak az Eötvös-utcától a Bocskó utcáig terjedő részén vasárnap reggel elveszett egy jegyzetekkel telt, a megtalálónak értéktelen *notes*. A jóindulatu megtaláló szivesked jék a notest Eötvös-utca 10. szám alá juttatni.

— **Árverés a vasutnál.** Az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusitandó kézbesithetlen és fölös szállitmányok, u. m. dió, hering, pálinka, olivaolaj, kávé, szappan, pesztó, konkelyező gép, nyilvános árverezése Arad állomáson 1902. évi február 19-én délelőtt 9 órakor tartatik meg.

— **T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk,** hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.

—x— **Dr. Egger** gyógyszerész Budapesten *Santal Egger* név alatt oly sikerült specifikus szert hoz forgalomba, mely a külföldi hasonló szereket felülmulja és melynek kitünő, gyors hatását a leghiresebb orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik. Nagyon örvendetes, hogy gyógyszerészeink felveszik a versenyt a külfölddel és igyekeznek a külföldi készitményeket kiszoritani, miáltal sok ezer koronát mentenek meg az országnak.

—x— **Kalmár József** jónevü villanymüvész a a Csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatóságával szerződést kötött, hogy az egyes telepeket telefonon összekapcsolják. Nagyobbszabásu telefon berendezést igényel ez, mert az egyes telepek távolsága 3—4 kilometer. Örvendünk, hogy ezt itt helyben is el tudják készitení, és nem kell az ilyen dologhoz a fővárosból vállalkozót hozni.

Egy szinésznő tragédiája.

(Halálthozó levél.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Budapest, február 10.

Szomoru végzetre jutott vasárnap egy uri családból való fiatal leány; áldozata lett szerelmének. Szépséges, feltünő jelenség volt *Bercsényi* Tilla, aki *Rápolthy* néven néhány év előtt elvégezte a szinésziskolát s a szinészpályára lépett, amelyre csodaszép megjelenésén kivül tehetsége és hajlandósága is vitte. De mindjárt pályájának kezdetén ambiciója összeütközésbe jutott a szivével. Valamelyik vidéki városkában találkozott egy fiatal ügyvéddel, akivel megszerették egymást. Az ügyvéd meg is kérte Rápolthy Tilla kezét. A leány boldog volt és a szerelméért szivesen lemondott a szinpadról. Azonnal visszatért Budapestre, ahol özvegy édesanyja lakott az Erzsébet-körut 56. számu házának második emeletén. Készülgetett a menyegzőjére, amelyet először január elejére tüztek ki.

Egyszer csak levele érkezett vőlegényétől, melyben az a menyegzőt február 4-ikére halasztotta. Rápolthy Tilla megdöbbent, de vőlegénye elhatározásába mégis belenyugodott. Várt tovább, magányosan, csak édesanyja társaságában töltve napjait.

Február negyedikén, a menyegző kitüzött napján hiába várták a vőlegényt, nem jött el s az esküvő ismét, ezuttal minden megokolás nélkül elmaradt. A leány vigasztalan volt, ugy, hogy anyja leánya megnyugtatására kénytelen volt öt nappal ezelőtt a vőlegényhez leutazni.

A leány idehaza szorongva várta az eredményt. Vasárnap, e hónap kilencedikén végre érkezett egy expresz-levél. A leány felbontotta, elolvasta *s egy félóra mulva mellbelőtte magát.*

A lakásban csak a cseléd volt jelen rajta kivül. Annak a jajgatására a házbeliek is tudomást szereztek. Először a házban lakó *Korányi* professzor jelent meg a betegnél. Azonnal elhivták a mentőket is, de a leány, akit a mentők sulyos sebével azonnal kórházba akartak szállitani, semmiképp sem engedte magát.

— Meg akarok halni, — mondotta — s csak nagy rábeszélésra nyugodott bele, hogy sebét bekötözzék. Kivánságára áthivták a szomszédos Erzsébet-körut 58. számu házból özv. *Haase* Jánosnét, a család régi ismerősét.

Ugylátszik, ez utóbbi rábeszélésére végre mégis beleegyezett, hogy kórházba szállitsák. A mentők, kik elsőizben délelőtt tizenegy órakor jártak ott, délután négy órakor ujra megjelentek és a szerencsétlen leányt a Poliklinika Hársfa-utcai kórházába szállitották.

A golyó behatolt a leány mellébe, nemesebb szerveket azonban, ugy látszik, nem sértett meg, s ha komplikáció nem áll be, akkor Rápolty, vagy egy másik szinpadi nevén *Rátényi* Tilla még föl is épülhet. Ma, hétfőn, a reggeli órákban dr. *Marburger* inspekciós orvos azt a felvilágositást adta, hogy a beteg eszméletén van s állapota, láza dacára, kielégitő.

Édesanyja, aki még semmit sem tud leánya tettéről, még nem érkezett vissza Budapestre. A vőlegény azonban, kit távirattal értesitettek, vasárnap este megérkezett.

TÖRVENYKEZES.

§ **Birósági tolmács.** Az aradi kir. törvényszék *Kovács* József *borosjenői* kir. járásbirósági diinokot ezen járásbirósághoz állandó román tolmácscsá nevezte ki.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

= **Az Osztrák-magyar bank forgalma.** Bécsből jelentik: Az *Osztrák-Magyar Bank* állása 1902. év február 7 én a következő volt: Bankjegyforgalom 1,450.197,000 korona (—34.776,009 kor.), érckészlet 1,460.940,000 kor. (—5.216.000 kor.), váltótárca 222.486,000 korona (—7.157,000 kor.), lombardüzlet 49.583,000 kor. (—1.821,000 kor.), adómentes banjegy-tartalék 390.691,000 kor, (+30.797,000 kor.)

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Flnischer Hánni, Bécs. — Eisenmann Sámuel, Lemberg. — Fuhrmann Abrahám, Lembeeg, — Heilbrunn József, *Szabadka*. — Takács Sándor, *Budapest* — Horvatic Antal, Vinkovce. — Kalmár A. Antal, ezelőtt Gyoma, most *Marosvásárhely*. — Zirkl Kornél, *Oravicabánya*. — Fichler F. utóda, Steyer. — Battelini Pietro, Trieszt.

Szeszüzlet.

— Február 10. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter s/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék: 12·80—13·— korona mmázsánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 10. —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig. Fiatal nehés páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 98 —100 fillérig, Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, február 10.

Magyar aranyjáradék 4o/o	119.95
Magyar koronajáradék 4o/o	97.80
Magyar arany 4½/o/o	120.—
Magyar ezüst 4½/o/o	100.50
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	96.75
Magyar italmegváltási kötvény	101.10
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	96.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	189.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Osztrák papirjáradék	101.—
Osztrák járadék ezüst	100.80
Osztrák járadék arany	120.75
Koronajáradék	98.35
1860-iki államsorsjegyek	151.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1650.—
Magyar hitelbank részvény	717.—
Osztrák hitelbank részvény	701.25
Osztrák-magyar államvasut	694.50
10 frankos arany (Napoleondor)	19.05
Német birodalmi márka	117.17
London	239.40
Páris	95.27

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása —

Budapest, február 10.

Délitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermázsa kerüli forgalomba, tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok, zab szilárd. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.42— 9.43
Buza októberre	8.41— 8.42
Rozs 1902. áprilisra	7.89— 7.90
Rozs októberre	6.99— 7.—
Zab 1902. áprilisra	7.69— 7.70
Zab októberre	6.38— 6.40
Tengeri 1902. májusra	5.35— 5.36
Tengeri juliusra	5.48— 5.49
Repce 1902. augusztusra	12.30—12.40

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.52— 9.53
Buza októberre	8.45— 8.46
Rozs 1902. áprilisra	7.97— 7.98
Rozs októberre	—.——.—
Zab 1902. áprilisra	7.74— 7.75
Zab októberre	—.——.—
Tengeri 1902. májusra	5.40— 5.41
Tengeri juliusra	—.——.—
Repce 1902. augusztusra	12.35—12.45

Zárul 5 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	696.75
Magyar hitelrészvény	712.—
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	498.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	594.50
Közuti vasut	667.50
Városi villamos vasut részvény	330.—

NAPIREND.

Február 11. Kedd. Róm. kath. naptár: Dezső. — Protestáns naptár: Dezső. — Görög-keleti naptár (január 29.): Ignác erekl. — A nap kél 6 óra 57 perckor, nyugszik 4 óra 59 perckor. — A hold kél 7 óra 56 perckor, nyugszik 8 óra 43 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 754.6 millimeter, délután 2 órakor 754.9 millimeter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 6.0 délután 2 órakor C° + 11.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK 5, délután 2 órakor DK. 4 — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék, később hűvösebb.

Szabadságharcl emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye muzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 13. A Meteor kerékpárklub közgyülése este 8 órakor (Vass-kávéház.)

Február 14. A Kölcsey-egyesület fölolvasó-estélye délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Február 16. Az aradi ipar- és népbank közgyülése délelőtt 10½ órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár közgyülése délelőtt 10 órakor. — Rosenthal Mór hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyletének közgyülése délelőtt 9 órakor.

Február 20. Az almás-kamarási takarék- és önsegélyző-egylet mint szövetkezet közgyülése délelőtt 9 órakor.

Február 22. Jegyzőválasztás Borosjenőn.

Február 23. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyülése délelőtt 11 órakor. — A világosi önsegélyző-egyesület mint szövetkezet közgyülése délelőtt 11 órakor (Mátyás király szálloda.)

Február 26. Aradváros tisztujitó közgyülése délelőtt 10 órakor. — Az aradi vendéglősök szikvizgyára részvénytársaság közgyülése délután 3 órakor (Szinházi sörcsarnok külön terem.)

Március 16. Az aradi mérnök- és épitész-egylet közgyülése délután 4 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regény. —

Az Aradi Közlöny-nek irta:

Hevessi Jenő. [16]

(Folytatás.)

KILENCEDIK FEJEZET.

Az idő gyorsan röpült tova.

Elmult a március, április s itt volt a május hónap is, meleg napsugaraival.

A madarak vigan daloltak, a terjedelmes kert, a sok virág kellemes szagától illatozott.

Az utolsó hét is elkövetkezett, az utolsó hét utolsó éjszakája.

Gyönyörü holdvilágos éjszaka volt.

Erzsébet a kertajtónál állott s ábrándos szemekkel nézte a ragyogó csillagok milliárdjait.

Egy hang sem zavarta meg gondolatait, csupán egy madár édes csicsergése fészkében s a gyönge éjjeli szellő halk susogása hallatszott a néma éjszakában.

Az uj életre gondolt, amely néhány nap mulva kezdetét veszi.

Annak fénye nem vakitotta többé szemeit, most már tudott annyit, hogy olyan férfi neje lesz, akit — nem szeret. Legalább nem ugy, mint egy férjet szokás.

A mult visszajött emlékébe.

Baranyai György szép arca, örökös mosolyával, mint egy tulvilági látomány lebegett szemei előtt s gyermeki képzelete tizszeres erővel tért vissza hozzá.

A szenvedelmes vágy még egyszer látni Baranyait, eltötte szivét. A hold világánál önkénytelenül kinyujtotta karjait, mintha hullámzó kebléhez akarná szoritani a képzelt alakot.

A fák levelei susogtak körülötte, a szél verdeste arcát. Fáradtan támaszkodott a kapuhoz, telve kinzó szerelemmel s vágygyal. Majd elfojtott lélekzettel, nyitott ajakkal, tágranyilt szemekkel hajlott előre.

Egy nyulánk alak, könnyü felöltőben közeledett a ház felé. Hanyag, de méltóságos léptei, büszke, magasan hordott feje ismerős volt a leány előtt.

— Igen, igen, ez ! sutogta.

Keble hangosan dobogott, kénytelen volt az ajtóhoz támaszkodni. Kiáltani akart, de hang nem hagyta el vonagló ajakát. Megismerte a közeledőben Baranyait.

— Erzsike! Maga az? — kérdezte a főhadnagy, maga is meglepetve, hogy a nem várt időben ott találja.

A leány nem felelt.

Csodálkozva s kimondhatatlan örömmel tekintett az érkezőre.

— Erzsike! Ujra visszajöttem, hogy még egyszer, ha csak egy percre is, lássam . . . Nos egy üdvözlő szóra sem érdemesit?

Erzsébet még mindig némán állott. Ajkai reszkettek, mint a siró gyermekéi.

— Nem akar beszélni? Oly nagyon megijesztettem volna! De tudja meg, hogy nekem jönnöm kellett. Érti? Kellett!

Erzsébet kezeivel elfödte halvány arcát s fájdalmas zokogásban tört ki.

Baranyai gyorsan kinyitotta a kert ajtaját s karjaiba zárta a remegő leányt.

— Erzsikém, angyalom! Talán csak nem haragszik, amiért eljöttem?

A leány rátekintett.

E percben megfeledkezett mindenről; meg arról, hogy másnak a menyasszonya.

Csak azt tudta, hogy szenvedelmesen szereti a most érkező fiatal embert. Nagysokára rebegte csak:

— Azt hittem, hogy megfeledkezett rolam. Ó, én oly boldogtalan voltam!

— És mégis férjhez akar menni! — szólt Baranyai szemrehányóan.

Erzsébet kibontakozott az ölelő karokból. Reszketve, halotthalványan mondta:

— On tesz nekem szemrehányást, ön? Aki szintén nősülni akar!

— Az nem igaz! — szólt Baranyai hevesen. Nincs szándékomban megnősülni.

Az öröm, melyet e szavak Erzsébetben keltettek, elfojtották hangját.

— Ön nem nősül? Oh ne csaljon meg engem, Baranyai! — szólt könyörögve.

— Nem, nem csalom meg. Nem sejti-e, miért jöttem ide a fővárosból, hogy magávai beszéljek, mielőtt még nem késő? Csak aminap értesültem arról, hogy a tiszteletes neje lesz . . . Oh, Erzsike, ha tudná, mily csapás volt ez a hir reám nézve!

— És a gazdag örökösnőről szóló hir csak mese volt? — kérdezte a leány akadozva.

— Nem. Nagybátyám arra akar kényszertteni, hogy elvegyem gyámleányát s kitagadással fenyegetett, ha nem teljesitem parancsát. De nem bánom, tagadjon ki, én dacolni s fogok vele s inkább levetem az uniformist s napidijasnak megyek sem hogy eladjammagamat. Én magát, egyedül magát, szeretem, Erzsike s inkább örökké szegénységben élek magával egy csöndes, félreeső zugban, mint fényes palotában azzal a leánynyal legyek egygyütt, akit nem szeretek.

Mint az Isten szent igéjét, oly áhitatosan hallgatta a leány a forró, szenvedelemtől izzó szavakat.

— Mondja, Erzsikém, hogy csak engem szeret s én dacolni fogok az egész világgal!

— Csak önt, egyedül önt! — suttogott a leány s karjaiba omlott a csábosszavu főhadnagynak.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u	3.56	Személyvonat d. u	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.05
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.45
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	6.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.05
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.00
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi szinház.

Kedden, 1902. évi február hó 11 én:

Bérletszünet. Bérletszünet

Délután 3½ órakor, fél árakkal:

A szinházi képtelenség.

Bohózat 4 előadásban, énekekkel és tánccal, elő- és utójátékkal. Morlaender után magyar szinpadra alkalmazta: Bercsényi Károly. Zenéjét: Stolcz Ede

SZEMÉLYEK:

Nyulassi . . .	Bács Károly.	Birkási	Fenyéri Mór.
György, fia .	Boda Ferenc.	Teréz	Mányai A.
Hajas	Mezei Péter.	Dörmögi . . .	Polgár S.
Csillag	Palágyi L.	Hidvégi	Giréth K.
Lóra	Komlósy I.	Gálosi	Réti István.
Mari	Garai Ilona.	Rózsahegyi .	Tolnainé.

Kezdete 8 és fél órakor.

Bérlet 124. sz. Páros.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

A képviselő ur.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irták: Guthi Soma és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Bodollay . .	László Gy.	Karcsi	Mezei Péter.
Lili, neje . . .	Menszáros M.	Melinda . . .	Garai Ilona.
Eszter	Tolnainé.	Beke Antal .	Giréth K.
Péntek Tóbiás	Palágyi L.	Csopoki . . .	Réti István.
Füzessy Zoltán	Nemes S.	Puppenheim .	Váradi M.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégit.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkisérlették.

Egy tégely ára . . 1 korona.
Egy darab ára . . 60 fillér.

5% a magyar tanitónők „Otthona" javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése.

ARADON.

Kiadó uri-lak.

A Poltura

Pécskai-ut 17. sz.

alatti

különálló uri-lak,

mely 6 lakószoba, fürdőszoba, veranda, konyha, eléskamra, cselédszoba, pincze, padlás és fáskamrából áll

szép fenyves parkkal

együtt

azonnal kiadó.

Külön vizvezeték a házban és a parkban, modern uj fürdőszoba, villanyvilágitás, jó cserép-kályhák, villany-lámpák használata átengedtetik.

Istálló, kocsi-szin, nagy zöldségeskert.

Dr. Bogdán Virgil,
ügyvéd
309 Széchenyi-uczа 1. szám.

Férfiak ingyen kapnak

olyan uj találmányu orvosságot, mely az elveszitett erőt ujra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszitett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyitható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyithatják magukat. Ez a gyógyszer közvetetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménynyel gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staet Medical Istitutnak az alant jelzett czimre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyithatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenk irhat érette bárhonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultává egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet igy kell czimezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesitendők. 1341

Meghivó.

A világosi önsegélyző egysesület mint szövetkezet

1902. évi február 23-án, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor

Világoson, a Mátyás király szálloda nagytermében tartja

IV. évi közgyülését,

amelyre a törzsbetétes tagokat tisztelettel meghivja

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesitésére két tag kiküldetése.
2. Mérleg előterjesztés.
3. Igazgatóság jelentése.
4. Felügyelő-bizottság jelentése.
5. A tiszta jövedelem hováforditása iránti határozathozatal.
6. Felmentvény megadása.
7. Elnök, esetleg alelnök; egy, esetleg két igazgatósági tag és egy felügyelő-bizottsági póttag választása.
8. Esetleges inditványok.

Mérleg-számla.

Vagyon. Teher.

F. sz.				F. sz.			
16	Pénztár számla		3513 48	18	Törzsbetét számla		66137 79
17	Kötvény számla		64121 —	13	Tartalék számla		746 —
8	Leltár számla	220 —			Nyereség áthozat 1900. évről	90 88	
	10% leirás	20 —	200 —		1901. évi nyereség	859 81	950 69
			67834 48				67834 48

1900. év végén volt: 371 tag 1533 törzsbetéttel; 1901. évközben belépett 72 tag 149 törzs betéttel; 1901. évközben kimaradt 8 tag 38 törzsbetéttel; maradt tehát 1901. év végén 435 tag 1644 törzsbetéttel.

Kriván János, igazgató. **Wéber János.** igazgató. **báró Bohus Lajos,** alelnök. **Krasánszky Péter,** könyvvezető.

Najmányi Béla, igazgató. **Páskutz Márk,** igazgató. **Török János,** v. igazgató. **Valerián József,** igazgató. **Duska József,** igazgató.

Fenti mérleg-számlát és annak egyes tételeit a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitván, azokat egybehangzónak és helyeseknek találtuk.

Zalay Manó, f. b. tag. **Bódi József,** felügyelő-bizottsági elnök. **Trincz Zsigmond,** f. b. tag.

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség. Nyereség.

F. sz.				F. sz.			
6	Költség számla		782 76		1900. nyeremény áthozat		90 88
8	10% leirás a leltárból ...		20 —	19	Kötvény kamat számla		4249 04
15	Tisztviselők javadalmazása		540 —	20	Különféle bevételek		368 15
10	Törzsbetét kamat 1901. évre		2414 62				
	1900. évi nyereség áthozat	90 88					
	1901. „ nyereség	859 81	950 69				
			4708 07				4708 07

Kriván János, igazgató. **Wéber János,** igazgató. **báró Bohus Lajos,** alelnök. **Valerián József,** igazgató. **Krasánszky Péter,** könyvvezető.

Najmányi Béla, igazgató. **Páskutz Márk,** igazgató. **Török János,** vezér igazgató. **Duska József,** igazgató.

Fenti veszteség- és nyereség-számlát és annak egyes tételét a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitván, azokat egybehangzónak és helyesnek találtuk.

Zalay Manó, f. b tag. **Bódi József,** felügyelő-bizottsági elnök. **Trincz Zsigmond,** f. b tag.

Apró hirdetések.

Minden kishirdetés beiktatása legalább egy koronába kerül és 20 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betükből 8 fillérbe kerül. A kis hirdetések előre fizetendők. Értesítéseket a kiadóhivatal ád; levélbeni kérdésekhez a válaszra való bélyeg mellékelendő. Telefon értesítéseket nem ád a kiadóhivatal.

VAJDA BENŐ
fogorvos
Aradon.
Készít rágásra teljesen használható
MŰFOGAKAT,
fogaként 2 frtért.
Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás mellett. 163
Fájdalomnélküli foghuzás 1 forint.

Egy nagy boros pincze
nagy hordókkal ellátva, bérbe vehető Perényi-utcza 2. számu, Kászonyi-féle házban. 294

Szeretlek.
Rég óhajtalak ismerni szép hölgy, s kérlek adj magadról közelebbi életjelt. Érzelmeidet viszonozom, ki szintén bámulom tüzes szemeidet. Rendelkezz felettem, jelölj meg egy helyet, hogy hol és mikor találkozhatunk. **Tüzes szem.**

Állást keres
egy szakiskolailag végzett gépész, ki gyakorlatilag is jártas e szakmában. Elfogad szeszgyári vagy gőzmalmi gépész állást, gazdasági gépeknél évi állást, cséplést, javitást. Czim **Szabó Sándor**, Miksa-utcza 1., ajtó szám 16. 312

Ház eladás.
A Lehel-utczai 21. számu, 15 évig adómentes **ház** előnyös feltételek mellett **eladó**. Ezen ház három lakása, egy-egy utczai szobából álló, kiadó. Bővebb felvilágositás nyerhető Flórián-utcza 6/b. szám 5-ik ajtó. 311

Használjuk fel a kedvező alkalmat!
VARGA JÓZSEF
bútor- és épület-asztalos üzlete
Arad, Kápolna-utcza 6. sz.
Tultermelés miatt minden elfogadható ár mellett ajánlom 1709
kész háló- és ebédlő-szoba bútorainat
és olyanokra megrendelést jutányos ár mellett készséggel elfogadok.
Épitész és épittető uraknak ajánlom kitünő anyagból készült épület-asztalos munkáimat és parkettáimat Pénzintézetek és ügyvédeknek ajánlkozom irodai berendezésekre, továbbá készitek portálokat és boltberendezéseket kereskedők részére.
Jutányos árak!

TELEFON 184.
Bettelheim K.
első aradi egyedüli szakszerü mosó- és tisztitó müintézete
Arad, Aulich Lajos-utcza 2. sz. (Lux-udvar)
Elvállal a legdiszesebb különlegességek, piperék, uj kelengyék, mindenféle házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyezségi árak mellett. Otthon kimosott fehérnemüek és egyebek jutányos árakon vasaltatnak; saját emberemmel kivánatra háztól elvitetnek és haza is szállittatnak. 1539

Eladó
North-Star VI—14,
hat éven aluli,
165 cm. magas, csillaggal jelölt,
mezőhegyesi
pej-kancza.
Közelebbit **Wachsmann ezredesnél, Arad-vár.** 321

Bérháztulajdonosoknak
és
földbirtokosoknak
törlesztéses kölcsönt **42½** és **50 évre jutányosan és előnyös feltétel mellett** közvetit és értesitést ad
332 **Sárkány,**
Budapest, Váczi-körut 21.

TELEFON 438.
Zálogczédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszertárgyakat **készpénz** fizetés mellett a legmagasabb árban vesz vagy átcserél:
DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLOM-UTCZA,
Minorita-palota.
Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Eladó ház,
jó forgalmu helyen, 10 éve fenálló
szatócs üzlettel
más vállalat miatt 327
kedvező feltételekkel eladó.
Bővebb felvilágositást ad Medgyesegyházán **Csolnoky Ferencz.**

Kiadó
József főherczeg-ut 12. szám
alatti házunkban lévő
sarok-üzlet helyiség,
valamint egy külön utczai bejárattal biró és **műhelynek** vagy **raktárnak** is alkalmas
souterrain (pincze) helyiség
akár **külön-külön**, akár együttesen. 314
Fodor és Reisinger.

ELADÓ
100 hold á 1100 □-öl kitünő minőségü
szántó-föld
lőkösházi vasuti állomás mellett, Purgly János és gróf Zselénszky urak szomszédságában.
További felvilágositás beszerezhető **Nikolits Döme** ügyvédnél, Aradon. 284

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy
mü-, butor- és épületasztalos
műhelyemet
folyó hó 8-ikától Atzél Péter-utcza 3. szám alá helyeztem át.
Műhelyem a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg van berendezve, s fővárosi, valamint külföldön szerzett tapasztalataim által képes vagyok arra, hogy bármely e szakmába vágó munkát jól, gyorsan és pontosan elvégezhessek. Minden igyekezetemmel oda fogok hatni, hogy mind eddig, ugy a jövőben is t. megrendelőimnek teljes megelégedését kiérdemeljem.
Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam
323 kiváló tisztelettel
Czirkál Géza.

Borszivattyuk
3 évi jótállással.
Bortömlők
gyári árakon
Hőnig Frigyes
Arad,
Rákóczi-utcza 28. sz.
Ugyanott 1446
tüzi fecskendők
és kutak.

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!
A szőlőtelepek befecskendezéséhez, valamint **a gyümölcsfákat kárositó rovarok**, továbbá **a szegecs és tormáncs teljes kiirtására**
Mayfarth Ph. és társa féle
szabadalmazott **önmüködő** ugy **hordozható, mint kocsira szerelt**
„Siphonia“

fecskendői, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot **önmüködőleg** a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek **már sok ezerre menő példánya** van alkalmazásban és **számos elismerő bizonyitvány** igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

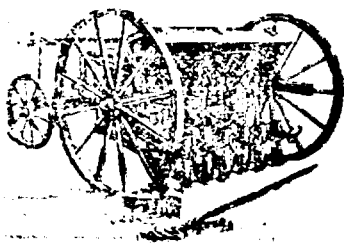

A legjobb vetőgépek
Mayfarth Ph. és társa legujabb szerkezetü
„Agricola“
(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.
Mindennemü mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, domban avagy sikon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által ünnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakaritást teszik lehetővé.
Különlegességeket széna- és szalmaprések, kézi használatra, kukoricza morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurök, ekék, hengerek és boronákban a legujabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállitanak.
MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak
BÉCS, II. Taborstrasse 71.
több mint 490 arany-, ezüst és bronzéremmel kitüntetve.
Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kivánatra ingyen küldetnek. Képviselők és ismételadók alkalmaztatnak. 333

Ház eladások!
Előnyös fizetési feltételek mellett az alábbi házak:
Rákóczy-utcza 27. sz.
Vágóhid-utcza 33. sz.
Miklós-utcza 22. sz.
Határ-utcza 1. sz. (Szt.-Péter-tér 3. sz.)
György-utcza 24. sz.
Gáj, Templom-utcza 52. sz.
eladók. A házak kivánatra bárki által megtekinthetők.
Bővebbet a tulajdonos: **Aradi Polgári Takarékpénztárnál.** (Templom-utcza, Minorita-palota.) 324

Arad: nyomda részvénytársaság könyvnyomdaja.